DŮLNÍ NOVINY

NOVINY CZECH COAL GROUP A SEVERNÍ ENERGETICKÉ

číslo 8 | srpen 2016 | ZDARMA

Severní energetická | Vršanská uhelná

Zakladač odkráčel na montážní místo > Strana 2

Jeřáby Kamaz vyhovují cenou i kvalitou > Strana 3

Výsypky budou spásat krávy > Strana 4

Výročí havárie na Dole Pluto > Strana 12

Repre by si mělo zachovat svou tvář > Strana 15

Největší rypadlo na Armádě končí

Po 34 letech bude koncem letošního roku odstaveno rypadlo RK5000/R10 v lomu ČSA. Obří stroj se začal v provoze využívat v roce 1983.

„Za celé období do konce letošního roku vytěží téměř 155 milionů metů krychlových skrývky. V prosinci 2016 se odstaví, čímž dojde ke ztrátě přibližně 40 pracovních míst,“ uvedl Pavel Kounovský, výrobní ředitel a závodní lomu Severní energetické. Zkušené a kvalifikované lidi chce společnost využít, proto všem nabídne náhradní práci na posledním skrývkovém velkostroji K75 a návazných zařízeních. Rypadlo RK 5000 bylo svou konstrukcí určeno pro těžbu materiálů s vyšším rypným odporem. Využívalo se proto převážně na nejspodnějších skrývkových řezech, kde zároveň z bezpečné výšky skrývalo uhelnou sloj, mnohdy narušenou hlubinným dobýváním.

V prvním čtvrtletí roku 2017 bude rypadlo RK 5000 dopraveno na předem připravené montážní místo, kde zůstane do konečného rozhodnutí, co se s ním stane. Jak potvrdil závodní lomu, na stroji budou trvalé hlídky.

O likvidaci rypadla se v současné době neuvažuje, protože si vláda ve svém usnesení č. 827 z 19. října 2015 dala za úkol každoročně v letech 2016 – 2020 vyhodnocovat plnění cílů a opatření Státní energetické koncepce. Ministr průmyslu a obchodu má vládě předložit do 31. prosince 2020 také analýzu potřeb hnědého uhlí. O potřebnosti odstavované těžební technologie tak nejde nyní zodpovědně rozhodnout. *(red)*

Známé „erkáčko“ je v provozu od roku 1983. Foto: archiv Sev-en.

Na maminky čeká nové šestinedělí

Na maminky, které se rozhodnou přivést svého potomka na svět v mostecké nemocnici, čeká kromě zmodernizované porodnice také mnohem komfortnější prostředí na oddělení šestinedělí.

Na obou rozsáhlých rekonstrukcích se v rámci spolupráce s Ústeckým krajem více než 7 miliony korun podílela také Vršanská uhelná. *„Pomoci těžební společnosti si velmi vážíme. Na rekonstrukci mostecké stanice šestinedělí přispěla Krajské zdravotní částkou 3,2 milionu korun. Práce bezprostředně navázaly na nedávnou modernizaci porodnice s porodními sály, kterou Vršanská darem ve výši 4,2 milionu korun rovněž spolufinancovala,“* připomněl Jiří Novák, předseda představenstva Krajské zdravotní.

Po stavebních úpravách na stanici šestinedělí vznikly čtyři nové nadstandardní jednolůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením. Zároveň byly zrekonstruovány tři třílůžkové pokoje ve standardním provedení, modernizací prošlo také sociální zařízení a ostatní zázemí.

Součástí prací byla rovněž rekonstrukce centrální chodby. Prostory šestinedělí byly díky stavebně - technickému řešení přímo propojeny s již zmodernizovaným oddělením porodnice.

„Snažíme se již řadu let pomáhat Mostecku tam, kde je potřeba,“ říká Vladimír Rouček, generální ředitel.

Pokračování na straně 7

Potrubí už se nehne

Nejdůležitější přestavbu výtlačného potrubí hlavní čerpací stanice v lomu ČSA za dobu její existence dokončují zaměstnanci Sev.en WT (dříve Humeco). Zároveň bude i poslední, neboť potrubí zůstane na místě až do ukončení těžby.

„V této podobě a v tomto postavení výtlačné potrubí vydrží už do konce životnosti lomu,“ uvedl Petr Sigmund, hlavní inženýr společnosti. Přestavba se týká pevného potrubí o délce dvakrát 1 200 metrů. Nejprve se přemístí do nového postavení jeden řad a poté druhý. Dochází k určitému narovnání potrubí přímo k postupu dobývací fronty, kdy dosavadní oblouk na takzvané „bouli“ bude nahrazen téměř přímou trasou. Důležitou součástí této přestavby je napojení čerpací stanice č. 2 na takzvaný baypass, který se rovněž celý posouval. *„Na přestavbu využíváme stávajícího materiálu, tedy dosavadní plastové potrubí, které podle potřeb řežeme a nově nastavujeme svařováním. Nebylo nutné nic nového dokupovat,“* komentoval postup prací Miroslav Moc, strojní mechanik.

Pokračování na straně 2

MLUVČÍ

Kam se poděly Sev.eNoviny?

Mnozí čtenáři možná minulý týden marně očekávali další číslo firemních novin skupiny Sev.en. Sev.eNoviny sice nevyšly, o pravidelné informace z dění ve firmě však rozhodně nepřijdete.

Probíhající spojování skupin Czech Coal a Sev.en s sebou přineslo také úvahy o jednotném firemním periodiku. Důlní noviny, které dosud vydávala skupina Czech Coal, mají smluvní vazby na dodavatele grafiky a tisku, kterým je nutné dostát. Proto bylo rozhodnuto, že se právě ony zatím stanou společnou platformou pro informování o dění v obou těžebních skupinách.

V čísle, které právě držíte, tedy najdete kromě obvyklých informací ze skupiny Czech Coal také články týkající se provozů z lomu ČSA, elektrárny ve Chvaleticích a dalších.

Formát či název periodika se do budoucna může ještě změnit. Věříme, že si na uvedenou změnu rychle zvyknete a že pro vás naše noviny budou i nadále zdrojem zajímavých i důležitých informací.

Z dotazů ČT, Nova, Prima a další média: Vloni na podzim byl ve většině velkoskladů nedostatek tříděného uhlí, bude se letos situace opakovat?

Zájemcům o nejvíce preferované druhy, jako např. ořech 2, doporučujeme nákup paliva neodkládat a zásobit se už teď v létě. Zatímco loni v říjnu a listopadu se čekalo na dodávky skoro měsíc, v těchto dnech je zatím tříděné uhlí k dispozici v podstatě okamžitě. Severní energetická navíc aktuálně poskytuje svým prodejcům tříděného uhlí cenové zvýhodnění, od října však uhlí podraží.

Gabriela Sáričková Benešová, mluvčí skupin Sev.en a Czech Coal

Zakladač kráčel na montážní místo

Člověk ujde trasu dlouhou 1 760 metrů za pár minut. Stroje na to potřebují mnohem déle. Zakladač ZP6600/Z93 z lokality Vršany ji zvládl za šest dní. Za hodinu se posunul o šedesát kroků.

Transport zakladače na montážní místo byl jednou z akcí, které doprovázejí rozsáhlou dvouměsíční přestavbu v lokalitě Vršany. Podstatnou část přepravy zdolal už v červenci. Společně s uhelným rýpadlem KU300/K85 čekal, až začne plánovaná přestavba, aby svou cestu dokončil.

„Denně stroj ujde zhruba tři sta metrů, celý transport nám proto zabral šest dní. Teoreticky by měl jeden krok zakladače na ideální podložce měřit metr, v našich podmínkách je to mezi sedmdesáti a osmdesáti centimetry. Za hodinu zvládneme kolem šedesáti kroků,“ vypočítal Petr Chouň, vedoucí řidič velkostroje.

Zakladač postupoval pouze ve dne, v noci by kráčení vzhledem k terénu, kterým se pohyboval, bylo problematické. Mechanizmus kráčení se totiž při transportu může přehřívat. Když k tomu dojde, řídicí systém automaticky kráčení vypne, stroj zastaví a musí se chladit. Noční směny se proto využívaly k chlazení. Minimálně mohou stroj uvést do pohybu tři lidé. K nim se při transportu přidávají další dva členové posádky, kteří kontrolují postup stroje, a řidič kabelového vozu. Velmi důležitou roli hrají také řidiči pomocné mechanizace, kteří připravují trasu. Bez jejich preciznosti a umění by kráčení neprobíhalo tak hladce.

Takto dlouhé transporty stroje neabsolvují často, nejsou však úplně výjimečné. V běžném provozu zakladač „odkráčí“ za směnu jen několik desítek metrů. Nejdelší trasu v poslední době zdolával zakladač ZP6600/Z86, který musel po skončení generální opravy ujít více než čtyři kilometry na své stanoviště. *(pim)*

Šest dní zakladač Z93 zdolával necelé dva kilometry na montážní místo. Foto: (pim)

Potrubí už se do konce těžby nepohne

Pokračování ze strany 1

Potrubí se musí „protáhnout“ i pod dvojicemi pasovek, což je náročná část přestavby. Nyní je v lomu na hlavní čerpačce v provozu pouze jedno čerpadlo, a proto je nutné po celou dobu přestavby udržovat hladinu jímek na minimální úrovni nejen zde, ale i na ostatních čerpacích stanicích, aby nedošlo k ohrožení technologie a těžby.

„Pracím na přestavbě jsme podřídili i plán dovolených v průběhu července, abychom v srpnu měli potřebný počet provozních zámečníků. Podle harmonogramu bychom přestavbu měli dokončit v polovině září, ale rádi bychom práce o týden zkrátili,“ dodal Sigmund a potvrdil, že potrubí už zůstane na svém místě a s postupem těžby uhlí už se budou posouvat jen retenční nádrže v nejnižším bodu lomu. *(red)*

K propojování potrubí odvádějícího vodu z bočních svahů poslouží takzvaný bypass. Foto: (má)

Milion za obilí

Rekultivace nejsou jen louky a lesy, ale také více než 120 hektarů zemědělských ploch, které obhospodařuje společnost Rekultivace a na nichž v srpnu vrcholily žně.

„Žně začaly přibližně v polovině července a ještě na začátku srpna, kdy už je obvykle sklizeno, jsme nebyli u konce. Letošní rok je oproti loňsku o něco chladnější a častěji prší, takže není možné sklízet vše najednou. Nejde ale o úplný extrém, pamatujeme léta, kdy žně probíhaly až do začátku září,“ uvedl Tomáš Šolar, ředitel Rekultivací.

Na plochách po těžbě Rekultivace pěstují pšenici, ječmen, oves, hořčici a řepku. *„Letos jsme zkoušeli poprvé kromě obilovin pěstovat i řepku a hořčici a obě tyto plodiny zřejmě vysejeme i v příštím roce,“* doplnil ředitel. Výběr plodin na rekultivovaných plochách stanovují takzvané osevní postupy. Na jednom místě například nelze pěstovat pouze jednu plodinu delší čas.

„Většinu úrody z rekultivovaných ploch prodáme. Předpokládáme, že bychom letos mohli z prodeje zemědělských plodin utržit kolem jednoho milionu korun, zhruba o dvě stě tisíc víc než loni,“ doplnil Šolar s tím, že malou část úrody si Rekultivace nechávají a slouží například myslivcům pro zimní přikrmování zvěře. *(pim)*

Jeřáby Kamaz vyhovují cenou i kvalitou

Dva nové jeřáby o nosnosti 25 tun rozšířily vozový park Czech Coal Power. Společnost opět sáhla po strojích ruské značky Kamaz.

„Jeřáby této kategorie o nosnosti kolem 20 tun jsou v našich podmínkách nejpoužívanější. S Kamazy už máme svoji zkušenost. Na jaře jsme nakoupili nákladní vozy, takže víme, že jejich terénní vlastnosti vyhovují,“ vysvětlil Vojtěch Bögi, ředitel Czech Coal Power. Stroje byly navíc vybaveny speciálními prvky pro zvýšení komfortu obsluhy, zejména klimatizací a vytápěním jak kabiny řidiče, tak jeřábu. Svou roli při výběru hrála i cena. Zatímco Kamazy stály zhruba 4 miliony korun, pořizovací cena jeřábu od českých, případně jiných evropských dodavatelů, vyjde na bezmála dvojnásobek. *„Jeřáby opět nakoupila společnost Servis Leasing formou operativního leasingu, což znamená, že po zaplacení zůstanou v našem majetku,“* uvedl ředitel. Doplní současných třináct, které má Czech Coal Power ve svém vozovém parku. *„Žádný z jeřábů jsme nevyřazovali, ale některé pocházejí už z osmdesátých let a jsou na hranici životnosti a jejich případné generální opravy už by se nevyplatily,“* dodal ředitel. Nejstarší funkční jeřáb na šachtě je v provozu od roku 1986. *(pim)*

K nákladním automobilům Kamaz nově přibyly i dva jeřáby stejné značky. Foto: (pim)

Uhlí nakládali do kontejnerů

Neobvykle velký kontejnerový železniční vůz Innofreight se pohyboval po kolejích Vršanské uhelné a Severní energetické.

„Na popud společnosti ČD Cargo, která nám také zapůjčila jeden z kontejnerových vozů Innofreight, u nás probíhaly takzvané provozní zkoušky. Předpokládá se totiž, že by v budoucnu mohli na kontejnerovou přepravu přejít velcí odběratelé z elektráren nebo tepláren. Tímto způsobem by se mohlo začít vozit uhlí například do Chvaletic, případně k dalším zákazníkům,“ vysvětlil Vladimír Souček, ředitel společnosti Coal Services, která pro těžební společnosti zajišťuje kolejovou dopravu. Kontejnerový vůz se zkoušel přímo na sypacích místech v úpravně uhlí a na nakládacím zásobníku Hrabák. *„Chtěli jsme vyzkoušet, zda se zvládne vlastní manipulace, nakládka a hlavně jsme ověřovali, jak lze vůz této velikosti na našich kolejových váhách zvážit,“* upřesnil Souček. Innofreight je oproti standardně využívaným železničním vozům přepravujícím uhlí zhruba dvojnásobný. Jeho délka dosahuje 26,7 metru. Jedná se vlastně o „dvojče“ tvořené dvěma podvalníky, které drží pohromadě takzvaný tuhý spoj a nelze je rozpojit. Na každém z podvalníků jsou umístěny tři kontejnery, do kterých se vejde zhruba 65 tun uhlí. Konstrukční řešení kontejnerových vozů vyžaduje také odlišný systém vykládání. Ten si ovšem zajišťuje odběratel.

„Zkoušky z naší strany dopadly dobře. Kolegům v ČD Cargo sdělíme, že bez problémů zvládneme jak manipulaci, tak nakládku tohoto typu vozů. Pouze využíváme jiný typ kolejových vah, uzpůsobený pro rozměry našich vozů. Nejde ale o neřešitelný problém, takže pokud by se někdo ze zákazníků rozhodl pro kontejnerovou přepravu uhlí, jsme schopni ve spolupráci s ním požadavek splnit,“ doplnil ředitel. *(red)*

OTÁZKA PRO...

Ondřeje Peroutku, obchodního ředitele Severní energetické

Proč doporučujete nakupovat tříděné uhlí na vytápění už teď v létě?

Zatímco loni v říjnu a listopadu se čekalo na dodávky skoro měsíc, v těchto dnech je zatím tříděné uhlí k dispozici v podstatě okamžitě. Severní energetická navíc aktuálně poskytuje svým prodejcům tříděného uhlí cenové zvýhodnění, od října však uhlí podraží. Většina zákazníků obvykle začíná řešit zásoby uhlí na zimu nejdříve na přelomu srpna a září. V průběhu podzimu se pak zájem ještě zvyšuje a vzniká výrazný přetlak. K tomu přispívá i narůstající poptávka ze strany nových majitelů moderních uhelných kotlů z takzvaných kotlíkových dotací. To může opět způsobit dlouhé čekací lhůty na podzim. Takže doporučuji nákup neodkládat a obrátit se na některého z našich autorizovaných prodejců už nyní. *(red)*

Na Dole Centrum začali s likvidačními pracemi

Pět měsíců po vytažení posledního vozíku s uhlím se Důl Centrum vyklízí a připravuje se likvidace jam.

„Likvidační práce probíhají podle schváleného projektu ve dvou fázích,“ uvedl Pavel Lička, ředitel společnosti Důl Kohinoor. Z dolu už se vyvezly kompletní stěnová technologie, výztuž, odtěžení a dobývací kombajn.

Část zařízení se použije

„Výztuž se dá ještě využít, opravy zajistíme sami až na několik detailů, na které si budeme muset zjednat dodavatele. Jedná se o 44 kusů výztuže,“ komentoval práce ředitel. Dva hřeblové dopravníky, které tvoří odtěžení, se pro stěnování v lomu ČSA nehodí, takže bude nutné pořídit nové. Pro jejich nákup se připravuje výběrové řízení. *„Generální opravu kombajnu zajistíme také externě. Tento typ už se nevyrábí, tak budeme muset dodavatele hledat,“* dodal Lička. Podle jeho slov by opravy mohly proběhnout do března příštího roku. Stěnování je na ČSA plánováno na červenec 2017, hlubináři by však tento termín rádi zkrátili.

Z Centrumu se vyklízí i další použitelné vybavení, třeba dílenské zařízení, či původní kombajny pro ražbu, dále závěsné lokomotivy pro dopravu, pásové dopravníky nebo hajcmany (výztuže). *„Některé věci jsme zachovali pro expozici technického muzea,“* dodal Lička s tím, že druhou fází prací je vlastní likvidace dolu.

Jámy se zasypou

Pro likvidaci dolu je nezbytná stavba hrází u jam, tak aby se jámy mohly bezpečně zasypat. Do té doby je nutné zajistit čerpání důlních vod, větrání a všechny bezpečnostní podmínky. *„Samotná likvidace dolu je rozplánována na dvě části. Podle projektové dokumentace jsme začali s jámou C1. Byly vyzvednuty klece a v sobotu 20. srpna se začalo zasypávat. Využíváme schválený, certifikovaný, zpevněný zásypový materiál, který vyrábíme z materiálu odebíraného z Unipetrolu. Po domluvě s Unipetrolem i Vršanskou uhelnou, která pravidelně materiál z jejich elektrárny odebírá, budeme využívat víkendovou produkci. Na zasypání všech tří jam budeme potřebovat zhruba 11 tisíc tun zásypové hmoty,“* dodal ředitel s tím, že na přepravě materiálu a zřízení deponovaného místa mají velkou zásluhu kolejová doprava Coal Services a DTS Vrbenský. *„O spolupráci s HBZS nemluvě, bez součinností s ní bychom si současné práce ani nedovedli představit,“* uvedl.

Stejně jako u jámy C1 budou práce postupovat i na jámě C2 a jámě XII. Před likvidaci těchto jam bude odstaveno větrání, čerpání vod, přísun elektrické energie. Tím bude definitivně ukončena činnost v hlubině Dolu Centrum. *„V závěru zachováme měřicí výtlačné potrubí, aby se dala měřit hladina důlních vod. Kompletní likvidace bude znamenat provedení betonových povalů na povrchu. S likvidací jam bychom měli být hotovi do konce letošního roku.“* doplnil Lička. *(red)*

ANKETA

Jak se vám jezdí v novém rozvozovém autě UAZ zvaném „buchanka“?

Helena Pašková
Vršanská uhelná
Pohodlně se v něm sedí, ale dost se klepe a chrastí, takže máte dojem, že se rozpadne. Při mé menší postavě bych uvítala také nějaké držadlo, když se nastupuje.

Tomáš Meder
Vršanská uhelná
Rozhodně se v něm vzadu sedí lépe než v předchozí toyotě, která je ale při jízdě tišší. Dobře se mi i nastupuje.

Lukáš Chalupecký
Vršanská uhelná
Jsem spokojený, sezení pohodlnější, jen vepředu je málo místa na nohy. Skvěle funguje klimatizace. Jízda v něm je akorát hlučnější.

Květoslav Jelen
Czech Coal Power
Je to vlastně opak dřívějších toyot. Oč větší komfort mají cestující, o to méně ho mají řidiči. V kabině je stísněný prostor, hůře se nastupuje a na rozdíl od cestujících nemá řidič například klimatizaci.

Výsypky budou spásat krávy

Představa lomu Vršany, kde jsou v popředí velkostroje těžící uhlí a v pozadí se klidně pase stádo krav, není zdaleka tak nereálná, jak by se možná mohlo zdát.

Už na podzim by se na rekultivovaných plochách mohlo pást první stádo, které chce pořídit společnost Rekultivace. *„Naše rozhodnutí vychází i z toho, jak je nastavená státní zemědělská politika. Obhospodařujeme přibližně 400 hektarů zemědělských ploch, z toho je kolem 160 hektarů takzvaných trvalých travních porostů. V minulosti stačilo, když je majitel dvakrát do roka posekal. Nyní podle dotační politiky majitel musí produkci dál zpracovat. Nám to nahrává v tom, že bychom si tímto způsobem mohli vytvořit dostatečnou zásobu krmiva pro dobytek. A protože stát podporuje i chov zemědělských zvířat, obě dotační příležitosti zkombinujeme,“* vysvětlil Tomáš Šolar, ředitel společnosti Rekultivace. Svůj záměr už společnost konzultovala se všemi příslušnými úřady.

Už na podzim by se proto na Mostecku mohlo objevit první stádo přibližně dvaceti kusů plemena masný simentál. Nebylo vybráno náhodně, jde o druh, který je velmi přizpůsobivý a nenáročný na chov. *„To, že se chceme začít věnovat chovu skotu, neznamená, že bychom společnost nějak rozšiřovali. Nezvýší se ani počet zaměstnanců, jen budou muset být odpovídajícím způsobem proškoleni,“* doplnil ředitel. V plánu nejsou ani žádné zásadní investice do stavby zázemí pro dobytek. Krávy se budou prakticky celý rok pást na rekultivovaných plochách, kterých Rekultivace obhospodařují dostatek. Pouze na zimu pro ně bude připraven přístřešek, kde v případě nepříznivého počasí najdou útočiště. *„Vše, co se týká chovu skotu, by mělo být v naší režii. Největší položkou bude samotné pořízení stáda, v následujících letech už bychom rádi čerpali státní dotace,“* připomněl ředitel.

„Rekultivační skot“ by se měl pohybovat na zatravněných plochách výsypek, kde bude mít k dispozici dostatek potravy, vodních ploch a bude dobře chráněn. Už nyní se na vybraných místech staví ohradníky, aby se skot nedostal, kam nemá. V budoucnu by se stádo mohlo rozrůst až na pětasedmdesát kusů. *(red)*

Krávy plemene masný simentál už se brzy začnou pást na výsypkách. Foto: Archiv Rekultivace

Ložisko, které sami nevyměníte

Kuličkové ložisko najdete v celé řadě strojů a vyměnit ho nedá příliš práce. Kulová dráha na velkostroji KU800.11/K84 je v podstatě také kuličkové ložisko, jen mnohonásobně větší.

Má průměr zhruba 14 metrů a najdete v něm 174 valivých koulí. Každá z nich má v průměru 200 milimetrů a váží 33 kilogramů. A díky této kulové dráze se může otáčet celá horní stavba stroje.

Takto velké ložisko se ale z velkostroje nedá jen tak vyjmout a odvézt na opravu v dílně. *„Oprava kulové dráhy se proto vždy dělá na velkostroji a v tomto případě v průběhu dvouměsíční přestavby pásových dopravníků na skrývce Vršany. Využili jsme této odstávky a velkostroj K84 prochází menší střednědobou opravou. Kulová dráha je jen jednou z mnoha jejích součástí,“* vysvětlil Tomáš Chudomel, strojní mechanik úseku skrývky Vršanské uhelné.

„Opravovat se budou prakticky všechny části kulové dráhy. Samotná výměna všech koulí v plánu není, budou se nahrazovat pouze ty, u nichž měření prokáže, že jejich parametry nevyhovují dalšímu provozu,“ doplnil mechanik. Proto je potřeba nejprve z kulové dráhy všech 174 koulí vyjmout. Zkontrolovat je a pečlivě přeměřit, zda nedošlo k jejich mechanickému poškození. Teprve poté se mohou vrátit zpět na místo. Kulovou dráhu mezitím osádka vyčistí a využije i pomoci báňských záchranářů, kteří se dostanou i do běžně nepřístupných míst.

O opravy a výměnu opotřebovaných částí kulové dráhy se postarají specialisté z firmy Unex, původního výrobce stroje. Veškeré práce na velkostroji budou hotové stejně jako přestavba technologie v lomu Vršany do konce září. *(red)*

I takhle může vypadat kulička do ložiska, tato je z kulové dráhy velkostroje K84 a váží 33 kilogramů. Foto: (pim)

Chodbařina byla vždycky pěkná dřina

Mohlo by se zdát, že „hlubinářské“ profese s uzavřením posledního hlubinného hnědouhelného Dolu Centrum zmizí, není to ale úplně pravda. Například chodbaři našli uplatnění při takzvaném chodbicování v bočních svazích lokality ČSA Severní energetické.

„Chodbařina je na šachtě odjakživa ta největší dřina,“ říká Miroslav Matějíček, předák chodbařů z lokality ČSA. Sám se téhle profesi věnuje od roku 1985, když jako učeň nastoupil na šachtu v Kladně. *„Nejde ale jen o fyzickou zdatnost, člověk musí při práci také přemýšlet,“* doplňuje. Už z názvu profese je patrná její hlavní náplň - připravit v podzemí chodby pro co nejlepší práci stěnařů, kteří důlními kombajny těží uhlí.

Dva roky přípravy

Chodbařem se člověk nestane ze dne na den. *„Pokud má člověk k téhle práci vztah, je fyzicky i psychicky zdatný, trvá to zhruba dva roky. Do té doby chodí s těmi zkušenějšími, učí se nosit výztuž, musí umět železo vzít, vědět, jak ho postavit a podobně,“* tvrdí Miroslav Matějíček. V chodbicích na ČSA pracují chodbaři v ranních a dopoledních dvanáctihodinových směnách, na každé směně jsou tři týmy po čtyřech lidech. Na rozdíl od klasické hlubinné šachty jsou tady chodbaři a stěnaři promíchaní.

Šest metrů za směnu

„Standardní pracovní směna začíná tím, že si předáci předají informace o tom, co se za uplynulou směnu udělalo a co je potřeba udělat na nadcházející směně. Včetně toho, kolik bude potřeba materiálu a podobně. Každý z čety si musí zkontrolovat své pracoviště, kombajnér svůj stroj, elektrikář kabely, kromě toho chodí ještě dvakrát denně na kontrolu našeho pracoviště revírník,“ popisuje Matějíček. Samotná práce chodbařů začíná ve chvíli, kdy se může razit. Tomu ještě předchází příprava pro chodbaře nezbytného materiálu, tedy výztuže nebo svorníků. *„Za směnu se razí úsek dlouhý zhruba šest metrů, denně by se mělo chodbicováním vyrazit kolem dvanácti metrů. Nelze to ale říct přesně, protože musíme počítat i s neobvyklými situacemi. Jen dopravníky jsou někdy dlouhé i kilometr a je třeba je občas opravovat a dělat údržbu,“* připomněl Matějíček.

Rozdíl mezi chodbicováním a ražením chodeb v hlubinném dole prý zas až tak velký není, i když odlišnosti by se našly. *„Chodbice se razí do obdélníku, do profilu 5x5 metrů a je to víc vrtání. Během ražby se couvá zpět a zahlubuje, takže je větší výtěžnost, a to je zřejmě největší rozdíl,“* doplňuje předák. A jestli jsou chodbaři na něčem, respektive někom závislí, tak na elektrikářích a zámečnících, kteří připravují pásové dopravníky.

Učí se pořád

Miroslav Matějíček je jeden z mála chodbařů, kteří mohou srovnávat, jak se profese během let měnila. Na Důl Centrum přišel v roce 1991. *„Tehdy jsme byli mezi prvními, kdo přišli rozrážet stěny, do té doby se tu těžilo komorováním. Práce se od té doby změnila jen minimálně, i když vlastně právě teď na Armádě jsme se museli naučit svorníkování. S takovou výztuží, s jakou pracujeme, by to asi ani jinak nešlo. Přijeli kolegové z Ostravy a tenhle postup nás naučili. Člověk se vlastně učí pořád, tahle práce není rutina, každý den se setkáváte s něčím novým a musíte umět reagovat,“* říká předák a vzpomíná, jak s kolegy stěnaři pracovali na 4. lávce Dolu Centrum. To prý byla pro všechny obrovská zkušenost. *„Na Armádě je vlastně jen uhlí a všechno jede krásně,“* uzavírá Miroslav Matějíček. *(pim)*

Ještě vzít nezbytné hlubinářské propriety v lampárně a Miroslav Matějíček může vyrazit za kolegy do chodbic na lokalitě ČSA. Foto: (pim)

CO MUSÍ UMĚT CHODBAŘ

- Chodbaři a stěnaři patří historicky k nejdůležitějším dělnickým profesím při hlubinném dobývání uhlí.
- Profese nevyžaduje žádné speciální vzdělání, ale nelze tu začít pracovat okamžitě. Než se člověk stane chodbařem, měl by mít praxi v dalších hlubinných oborech a znát řemeslo. Předpokladem jsou alespoň dva roky praxe.
- Kromě odborných dovedností, jako je například znalost technologických postupů, by měl být chodbař pracovitý, spolehlivý a jak říkají hlubináři, měl by umět „hornicky přemýšlet“.

KDYŽ SE ŘEKNE

Ocelové výztuže se využívaly i v Dole Centrum. Foto: Petr Havlík

Hajcman

Hajcmany byly a jsou velmi důležitou součástí práce hlubinářů. Nazývá se tak důlní ocelová výztuž, která slouží k zajištění podzemních staveb a důlních štol. Pokud vám tento název připomíná jméno, jste na správné stopě, protože hajcman se užívá podle prvního dodavatele důlní výztuže německé firmy Heitzmann AG.

V minulosti se jako výztuž v dolech používalo dřevo, postupem času ho nahradila poddajnější a také odolnější ocel. Přispěla tak ke zvýšení bezpečnosti v podzemí. Podle tvaru ražby štoly se určoval i počet použitých hajcmanů. V chodbě tvaru podkovy stačí tři části, takzvaná hlava a dvě nohy, o jednu část víc mají výztuže uzavřeného kruhového tvaru. Jednotlivé díly se spojují pomocí třenů a spojek. Výztuž se vyrábí ve dvojím provedení, takzvaných profilech. K původnímu TH profilu, který dostal jméno po svých vynálezcích Thusaint a Heitzmann, se později přidal ještě novější K profil. *(red)*

Lidé v okolí Chvaletic jsou dobře informováni

Hejtman Pardubického kraje Martin Netolický navštívil Chvaletice. Se starostkou obce Blankou Zaklovou hovořil především o vnímání nedaleké elektrárny mezi občany, informovanosti starostů a vzájemné spolupráci. Prohlédl si také areál elektrárny.

V doprovodu generálního ředitele Luboše Pavlase se Martin Netolický detailně seznámil také s třímiliardovou investicí, která nyní v elektrárně probíhá.

„Na základě několik týdnů starých událostí jsem chtěl přímo v místě zjistit vnímání obyvatel obce, ale také zástupců samosprávy. Byl jsem ujištěn, že občané, ale i starostové obcí jsou pravidelně o dění v elektrárně informováni i díky prohlídkám areálu, kde jsou seznamováni se změnami a plánovanými investicemi. Důležité také je, že zdejší lidé nevnímají elektrárnu negativně a jsou na ni zvyklí. Jedná se navíc o významného zaměstnavatele pro celý region,“ uvedl hejtman Martin Netolický. *„I přesto jsem přesvědčen, že by občané měli mít možnost vyjádřit se k připravovaným změnám, byť elektrárna pravidelně širokou veřejnost informuje,“* sdělil hejtman Netolický.

Při prohlídce areálu ukázal ředitel elektrárny Luboš Pavlas pardubickému hejtmanovi také dva odstavené modernizované bloky. *„Rozsáhlé investice směřují k další ekologizaci provozu. Dojde k postupnému snížení emisí a sníží se tak zátěž pro nejbližší okolí, což je samozřejmě dobrá zpráva. Celkové investice se pohybují okolo tří miliard korun,“* řekl hejtman Netolický, který se zajímal také o další zpracování některých surovin a jejich využití například ve stavebnictví. *(red)*

Hejtman Martin Netolický (vlevo) s ředitelem chvaletické elektrárny Lubošem Pavlasem při prohlídce areálu. Foto: (kapr)

Nové dopravníky uhlí si poradí s prachem

Technologie vnitřního zauhlování, což je jedna z částí dopravních tras paliva v elektrárně Chvaletice, je v provozu od roku 1978, tedy od zahájení provozu elektrárny. Za tu dobu se na této technologii neprováděly žádné rozsáhlejší opravy. Současná rekonstrukce obou zauhlovacích linek zvýší bezpečnost a zlepší pracovní prostředí.

Technologické řešení je poplatné technickým možnostem v době vzniku elektrárny. Využívají se posuvné a reverzní pásy, které plně dostačují potřebě distribuce paliva, ale zapříčiňují značné víření uhelného prachu a velkou spotřebu elektřiny. Vznikající prach v přesypech na podlaží se odstraňuje suchým způsobem pomocí mobilního vysavače.

Systém dvou zauhlovacích linek A a B umožňuje současné zauhlování levé i pravé strany kotelních zásobníků nezávisle na sobě. Volba dopravní linky ve vnitřním zauhlování je prováděna z velína zauhlování v návaznosti na výšce hladiny a nasypané hmotnosti paliva v jednotlivých zásobnících kotlů. Pro každý blok je instalováno šest zásobníků paliva.

V roce 2013 se přešlo na uhlí z lomů ČSA a Vršany, které má větší podíl jemných částic a menší procento vázané vody, než na které byla technologie vnitřního zauhlování navrhována. Úklid dopravních cest se nyní provádí nepřetržitě, ale je obtížné udržet prostor zauhlování ve stavu zajišťujícím požární bezpečnost provozu, pracovní bezpečnost a přijatelnou hygienu práce. Nečistoty ohrožují i funkci a spolehlivost samotného zařízení. Samotná koncepce zauhlování, která je pro potřeby stávajícího provozu nevhodně složitá, náročná na provoz i údržbu, eskaluje zmíněné negativní projevy.

Velkou pomocí bude tedy právě probíhající rekonstrukce vnitřního zauhlování. Během ní probíhá demontáž dopravníků i s jejich ocelovou konstrukcí a instalace dvou nových dopravníků paliva na podlaží 40 metrů. Na každé lince je 23 šípových shozů, které dopravují palivo do jednotlivých zásobníků přes zakrytované svodky. Svodky obsahují uzávěry pro bezpečné oddělení zásobníku. Dopravníky 203 a 213 se prodlouží a posunou se frémy pohonů těchto pásů asi o 8 metrů mezi linky A a B. Z těchto pásů vedou svodky paliva na nové pásy na úrovni 40 metrů s možností distribuce paliva na obě linky A i B. Každý z 24 shozů a zásobníků je vybavován odsávacím potrubím. Odprašovací jednotky budou prach vracet zpět do zásobníků a filtrovaný vzduch do prostoru budovy. Zásobníky se navíc doplňují revizními otvory a protivýbuchovou ochranou tak, aby plnily požadavky platné legislativy a příslušných norem. Jedenáctého srpna byla ukončena provozní zkouška linky A, během které byly odzkoušeny veškeré bezpečnostní prvky, vstupy a výstupy řídicího automatu a chod linky v různých režimech. Linka A je plně schopna elektrárnu zauhlovat a mohla tedy začít demontáž stávající linky B.

Celkové náklady rekonstrukce jsou ve výši 78,75 milionu korun a společnost Sev.en EC se uchází o dotaci ze Strukturálních fondů EU programu Životní prostředí. Rekonstrukce by měla být ukončena k 31. říjnu 2016. V současné době je avizováno asi čtrnáctidenní zpoždění.

Připravila
Kateřina Přemyslovská

Rekonstruované zařízení zauhlovací linky v elektrárně Chvaletice. Foto: (kapr)

Na maminky čeká nové šestinedělí

Pokračování ze strany 1

„Kromě podpory v oblasti vzdělávání jsme se v posledních třech letech zaměřili právě na zdravotnictví. Chceme, aby zdejší obyvatelé, z nichž většina jsou bývalí či stávající zaměstnanci šachet, mohli využívat kvalitnější zdravotnickou péči,“ dodává Rouček.

„Rádi bychom, aby první maminky mohly začít šestinedělí, které mimochodem v roce 1980 patřilo k jedném z prvních v republice, využívat co nejdříve. Počítáme, že v září už by mělo být naplno v provozu,“ doplnil Jiří Krhounek, primář gynekologicko-porodnického oddělení mostecké nemocnice.

V loňském roce se v mostecké porodnici narodilo 957 dětí. Jen za první polovinu letošního roku tu přišlo na svět 478 novorozenců a zdravotníci očekávají, že také díky nově opraveným prostorám se zájem o porody v Mostě zvýší a počet narozených dětí přesáhne hranici jednoho tisíce. Za čtyřicet let, tedy od otevření takzvané nové nemocnice, se v Mostě narodilo 40 tisíc dětí.

Vršanská uhelná pomohla mostecké nemocnici již v roce 2014. Tehdy bylo za 1,5 milionu korun nakoupeno přístrojové a další vybavení. Oddělení rehabilitace díky tomu mohlo rozšířit své možnosti péče o pacienty v podobě vakuo - kompresní terapie a lékařům chirurgického oddělení doslova uvolnil ruce při operacích retraktorový systém, nahrazující tzv. „háky“, což je přínosem zejména u delších operací.

Na urologickém oddělení mají k dispozici laparoskopickou pumpu a další vybavení a v neposlední řadě umožnily darované peníze obnovit zastaralé vybavení na oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí. *(red)*

První maminky v nově opraveném šestinedělí čekají už na podzim. Foto: (pim)

Zájem o Uhelné safari neklesá

Projekt Uhelné safari vstoupil do druhé poloviny letošní sezony. I přes navýšení poplatku zájem veřejnosti ani během sedmého ročníku neklesá.

Stovky lidí obdivují i letos podobu rekultivací, zeleň ve městě i jeho okolí, gigantické těžební stroje a mnohdy jim vůbec nevadí, že zrovna netěží. Některé organizace se na exkurze vracejí s dalšími zaměstnanci či členy. Jako například Domov neslyšících z Prahy. Za pomoci tlumočníka do znakové řeči je možné exkurzi uskutečnit i v kombinaci s dalšími zdravými účastníky. Loni si neslyšící projeli Vršany, letos ČSA. Je zajímavé, že v letošním roce se o Uhelné safari zajímalo i několik jednotek dobrovolných hasičů či lesnických správ Státních lesů ČR. Mimo plánované exkurze se na obou lokalitách uskutečnilo i několik mimořádných. Třeba pro umělce – malíře z tradičního Malířského sympozia na Benediktu, které podporuje Vršanská uhelná. Netradiční pohled na večerní lokalitu ČSA si užili také účastníci projektu nočním Krušnohořím, který v srpnu připravila Destinační agentura Krušné hory.

Uhelné safari bude nabízet na svých stránkách www.uhelnesafari.cz exkurze ještě do konce září. *(má)*

Vítězka se vrací na Matyldu

Inline maraton na mostecké Matyldě se letos už potřetí pojede pod hlavičkou Vršanské uhelné. Do závodu znovu nastoupí mnohonásobná olympijská medailistka Claudia Pechsteinová.

„Odstartujeme už v sobotu odpoledne, kdy se účastníci budou registrovat do nedělních závodů. Od osmé večerní se bude jezdit s hudbou,“ informoval Jan Chejn, organizátor akce. Hlavním soutěžním dnem bude neděle, kdy úderem desáté odstartují dětské závody. Chybět nebude ani „Mosteckej tucet“, oblíbená soutěž na dvanáct kilometrů. Vrcholem nedělního odpoledne 4. září bude jako každý rok mistrovství republiky v inline maratonu od 17:00 hodin. *„Velmi mile nás překvapilo, když se nám před nedávnem ozvala devítinásobná olympijská medailistka v rychlobruslení Claudia Pechsteinová, která si vyzkoušela mostecký maraton už vloni. Líbilo se jí tu tak, že se na start postaví znovu,“* oznámil Chejn. Vylosovaný šťastlivec si bude moci zdarma vyzkoušet proslulý berlínský bruslařský maraton, který se uskuteční zhruba měsíc po mostecké akci. Podrobnosti o závodech najdete na www.most42inline.cz. *(red)*

Claudia Pechstein bude na Matyldě obhajovat vítězství. Foto: Archiv DN

Školy dostanou od Vršanské Merkury

Atraktivní pomůcky dostanou v blížícím se školním roce mostecké základní školy od Vršanské uhelné. Díky třímilionovému daru od těžební společnosti zamíří do všech základních škol stavebnice nebo pracovní a laboratorní stoly.

„Jedná se o edukativní systém společnosti Merkur TOYS, který je svým rozsahem i obsahem na světové úrovni a obsahuje mimo jiné základní stavebnice pro první i druhý stupeň základních škol různých typů a složitosti, speciální stavebnice pro výuku mechaniky, fyziky, základů elektřiny, magnetismu, elektroniky a robotiky, speciální pracovní stoly pro praktické vyučování a zájmové kroužky technického zaměření, laboratorní stoly pro výuku odborných předmětů a podobně,“ přiblížila nové školní pomůcky Alena Sedláčková, mluvčí mostecké magistrátu. Atraktivní stavebnice a další pomůcky by měly pomoci zvýšit zájem dětí o technické vzdělávání. Firmy čím dál obtížněji shánějí řemeslně zručné nebo technicky vzdělané zaměstnance, a tak je třeba žáky motivovat k přípravě na technické profese. Vršanská uhelná se podpoře technického vzdělávání věnuje dlouhodobě. Aktuální třímilionový dar doplňuje již sedm let trvající grantový program Chytré hlavy pro Sever, z něhož již bylo vyplaceno dvanáct milionů korun a pomohl vzniknout 38 novým učebnám, určeným právě zejména pro přírodovědné předměty. *(red)*

Psovodi cvičili v Centrumce

Podzemí na jaře uzavřeného Dolu Centrum znovu ožilo o prázdninách.
Čtyři desítky začínajících i zkušených záchranářských psů všech plemen nacvičovaly se svými psovody vyprošťování osob. Již spuštění v kleci do hloubky 168 metrů znamenalo pro psy stres, k tomu ještě tma a úplně jiné pachy. „Uhelný pach neznají," poznamenal Miroslav Fencl z mostecké psí školy Rastava. S ostatními psovody se shodli, že pes musí svému pánovi v novém prostředí bezmezně věřit a pak je schopen plnit jeho pokyny a úkoly. A psí záchranáři to v hlubině zvládali, v desetiminutovém limitu našli zavalenou osobu, takže dostali i zaslouženou chutnou odměnu. *(red)*

Havíře v Dole Centrum vystřídali záchranáři se psy. Foto: Lenka Šobová

Uhelné malování

V mostecké městské knihovně se připravuje výstava Malováno na uhlí, která představí obrazy či jiné exponáty a zajímavosti související s hornictvím.
U příležitosti 20. výročí založení Spolku severočeských havířů vzniká ve spolupráci města Most a Vršanské uhelné. Vystavená díla a předměty poskytli pořadatelům občané a organizace na základě veřejné výzvy. Měsíc před zahájením výstavy měli v knihovně k dispozici několik desítek výtvarných děl. Nejstarší pocházela z dvacátých let minulého století. Obraz se ztvárněním Dolu Koněv zapůjčila také Hlavní báňská záchranná stanice.
Vernisáž výstavy Malováno na uhlí se uskuteční v sobotu 10. září od deseti hodin v mostecké knihovně za účasti geologa, klimatologa, spisovatele a filozofa Václava Cílka. *(red)*

KRÁTCE

Hudební hvězdy na pouti
Největší novinkou letošní Hornické pouti v Jirkově bude otevření třetí hudební scény v restauraci Shamrock. Celá pouť, která se bude konat v sobotu 10. září, ale bude plná hudebních hvězd mnoha žánrů. Vystoupí například Ivan Mládek a Banjo Band, David Kraus s kapelou, Michal Hrůza či Neřež. Součástí programu bude také tradiční předání Ceny Jirky. *(kat)*

Triangle City
Mobilní ubytovací buňky z elektrárny Ledvice se budou stěhovat do průmyslové zóny Tringle u Žatce. Koupil je Ústecký kraj, který chce na okraji průmyslové zóny vybudovat zázemí. Do budoucna má vzniknout pro zaměstnance a firmy celé městečko s hotelem, jídelnou, mateřskou školou, benzínovou stanicí, parkovištěm pro kamiony i parkem. Jmenovat se má Triangle City. *(kat)*

Jirkov koupí synagogu
Bývalou synagogu, dnes sběrnu surovin, v ulici 5. května koupí město Jirkov. Přijde ho na dva miliony korun. Podle radnice je cílem zachovat kulturně historický odkaz budovy. Chátrající budova s hromadami šrotu navíc hyzdí centrum města. Jaké bude mít využití, ale zatím není přesně jasné, hovoří se o výstavní či koncertní síni. *(kat)*

Kroužky otevřou v září
Desítky zájmových kroužků otevře po prázdninové přestávce mostecké Středisko volné ho času v Albrechtické ulici. Činnost zahájí po skončení náboru v pondělí 12. září. Ceny se pohybují od 400 do 1 600 Kč za školní rok. Přihlašování probíhá prostřednictvím on-line formuláře. Přehled kroužků a další informace najdete na webových stránkách www.svc-most.cz. *(red)*

Mapy na Majáku

Malované mapy, které zachycují proměny krajiny pod Krušnými horami, instalovala obec Strupčice na ochozu rozhledny Maják.
Čtyři kresby nabízí pohled do minulosti a zachycují zaniklé obce. Dřevěný Maják stojí na úpatí uhelného lomu nad Strupčicemi od roku 2012, kdy ho tam vybudovali dobrovolníci v rámci Prázdninové školy Lipnice. Maják se stal součástí landartového projektu Moře klidu a nyní k němu vede z obce stezka. *(kat)*

Andělé bez Martinkové

V nové sezoně se Černí andělé budou muset obejít bez své dlouholeté opory Hany Martinkové, která se rozhodla ukončit aktivní hráčskou kariéru.

Před prvním ligovým utkáním 3. září, ve kterém mostecké házenkářky nastoupí doma proti Olomouci, vyhráli Černí andělé dva přípravné turnaje.„*Naše vystoupení mě mile překvapilo, mohu vyzdvihnout tempo, ve kterém jsme se prezentovali, a plnění taktických úkolů. Naopak nejvíce jsme zaostávali v koncovce a také máme krátké časové výpadky výkonnosti při střídání,*" zhodnotil výkon Peter Dávid, trenér DHK Baník Most, který jako generální partner sponzoruje Vršanská uhelná. Po odehraných přípravných turnajích v Mostě a v německém Halle se chce kouč Dávid zaměřit na zlepšení obrany a na přechod do protiútoku.
Úvodní utkání nové sezony 3. září bude posledním pro zkušenou hráčku Hanu Martinkovou, která se rozhodla ukončit kariéru. Klub pro ni připravuje speciální rozlučkový program a doufá, že se odehraje před zaplněnými tribunami. S týmem naopak budou nastupovat nové posily Adriana Míšová, Sára Kovářová a Tereza Eksteinová. *(red)*

Hana Martinková se v září rozloučí s aktivní hráčskou kariérou. Foto: Archiv DHK Baník Most

Na Armádě natáčeli pohádku i detektivku

Severní energetická zaznamenala v posledních měsících neobvyklý zájem o filmování v prostorách lomu. V lokalitě se letos střídají hlavně štáby České televize.

Pro dětský kanál natáčel na úseku uhlí režisér Antonín Vomáčka další díl seriálu S Jakubem v přírodě, tentokrát věnovaný bohatství Země. I přes nepříznivé deštivé podmínky Jakub Vágner s oběma provázejícími dětmi Aničkou a Lvíčkem trpělivě naslouchali informacím o historii vzniku hnědého uhlí i jeho těžbě, které jim a jejich prostřednictvím i budoucím divákům Déčka předával geolog Sev.en Jiří Řehoř.
Více než stočlenný filmový štáb také z ČT, který natáčí štědrovečerní pohádku Pravý rytíř, a spousta techniky opanovali v závěru července, svah u PD883 a pak i část lomu u hlavních nádrží. Lokalita imitovala vyprahlou zemi černokněžníka. Trochu starostí filmařům způsobila přeprava dřevěného kočáru, se kterou nakonec vypomohli hasiči. Po svých museli do lokality v opravdu žhavém dni i čtyři koně.
Další z natáčení probíhalo v prostředí hlubiny. Na Mostecko si za přirozenými kulisami vyjel budoucí film Ostravak. Lom ČSA na podzim ještě čeká natáčení detektivního seriálu Svět pod hlavou, na který se také můžeme těšit na ČT1. *(má)*

Bez draka se obejde jen málokterá pohádka. Kostra toho filmového vypadala jako nález pravěkého malého dinosaura. Foto: (má)

Moldavskou dráhu přiblíží dokument

Historie Moldavské horské dráhy, unikátního železničního spojení mezi Mostem a sousedním Saskem, inspirovala k natočení dokumentárního filmu.

„*S kolegy z Českojiřetínského spolku jsme se do půlhodinového dokumentárního filmu snažili vybrat nejdůležitější momenty z historie moldavské dráhy. Chtěli jsme ukázat, co tato železnice znamenala pro region kdysi, a jak vypadá nyní,*" vysvětlil režisér dokumentu Martin Studecký. Přípravy a natáčení trvaly téměř rok a půl. Filmařům se podařilo sehnat i unikátní materiály, které veřejnost neměla doposud šanci vidět. K nim přibyly i některé nově dotáčené aktuální i dobově stylizované záběry. Kompletní film vyjde na DVD koncem září, následovat bude oficiální křest, jehož přesné datum ještě nebylo stanoveno.
Moldavská horská dráha, nazývaná též Teplický Semmering, vedla z Mostu do saského Freibergu. Vznikla pro nákladní dopravu zejména uhlí. Export do Německa se tehdy jevil pro rychle se rozvíjející uhelný průmysl na severu Čech jako velmi zajímavá příležitost. Na vzniku železničního spojení se podílely Pražsko-duchcovské dráhy na české a Lipsko-drážďanská železniční společnost na německé straně hranice. Oficiálně byla Moldavská horská dráha zprovozněna 18. května 1885. Už v roce 1876 začal ale fungovat první úsek do současné stanice Osek město, o rok později do stanice Hrob. Když se po první světové válce doprava uhlí přes hranice omezila, začali železnici využívat turisté. V padesátých letech minulého století moldavská dráha posloužila k dopravě materiálu pro stavbu přehrady Fláje. *(red)*

Dobově stylizované záběry dotáčel režisér Martin Studecký (vpravo) s mosteckým hercem Otto Liškou na zámku v Korozlukách. Foto: M. Raindl

Panenky ukázala na pouti

Vavřinecká pouť v Havrani byla letos oslavou 735 let od první zmínky o obci. Kdo se nechtěl vydovádět na pouťových atrakcích, mohl navštívit výstavu panenek a kočárků, které sbírá Jana Alexiová ze Saběnic.
„*Na Vavřinecké pouti jsem předvedla jen asi polovinu své sbírky. Doma mám kolem 120 panenek a padesáti kočárků,*" vypočítala sběratelka. Nesbírá jen panenky a kočárky, ale také dobové oblečení, chrastítka, botičky nebo dudlíky.
Vášeň pro panenky ji provází už od dětství. „*V rodině jsme byly tři holky a já jediná měla panenky. Vždycky se mi líbily a vydrželo mi to až dodnes,*" vzpomíná. Sbírka se postupně rozrůstala i tím, jak si tyto populární hračky pořizovali i její vlastní děti a vnoučata. „*Zřejmě nejstarší panenky pocházejí ze šedesátých let, ale mám i několik panenek s porcelánovými hlavičkami, jejich stáří ovšem neznám,*" poznamenala Jana Alexiová. Nehoní se za historickými artefakty, panenky sbírá pro radost. „*Naštěstí mám tolerantního manžela, který mě v mé zálibě podporuje,*" ocenila Alexiová. Navíc sám přiloží ruku k dílu a pomáhá třeba s opravami historických kočárků. *(red)*

STRUČNĚ

Švermováci do Strupčic
Bývalí kolegové z Dolu Jan Šverma opět po roce zaplní sportovní areál ve Strupčicích. Pravidelné setkání se uskuteční v pátek 2. září od 14:00 hodin. V kulturním programu čeká na účastníky hudební produkce k tanci i poslechu a podle organizátorů se nedá vyloučit ani speciální překvapení. Švermováci se letos sejdou už posedmnácté. Pravidelně do Strupčic zavítá kolem dvou stovek bývalých, ale také současných zaměstnanců lokality Jan Šverma, která je nyní součástí Vršanské uhelné. *(red)*

Vzpomínky na Pluto
Veřejnost si bude moci připomenout oběti důlního neštěstí u obou pomníků na Mostecku. Už v pátek 2. září se uskuteční v Litvínově u památníku v parku u Scholy Humanitas (ulice Tyrše a Fügnera) pietní akt, který začíná v 15:30 hodin. Druhá vzpomínková akce bude součástí turistického pochodu Memoriál Pluto v sobotu 3. září od 13:30 hodin. *(red)*

Jídelníček

5. 9. Pondělí

Polévka: Bramborová A:1,9,12
1 Segedínský guláš speciál, houskové knedlíky A:1,10,12,3,7
2 Kuřecí stehno na žampionech, rýže dušená A:1,7
3 Koblihy, čaj A:1,3,7
4 Kuřecí plátek na gyrosu, hranolky A:1,3,9
5 Uzená vepřová krkovice, hrachová kaše s cibulkou, okurka A:1
6 Segedínský guláš speciál, brambory vařené A:1,10,12,7
1 Flamendr guláš, těstoviny A:1,3,7,10 K
2 Kuře na zbojnický způsob, rýže dušená A:1

6. 9. Úterý

Polévka: Čočková s párkem A:1
1 Vepřové srdce na smetaně, houskové knedlíky A:9,7,10,1
2 Přírodní kuřecí řízek, bramborová kaše, kompot A:1,7
3 Bramborové placky, bílá káva A:1,3,7
4 Kuřecí směs Mexico, bramboráčky, zelný salát A:3,6,9,1,7
5 Maďarský guláš, chléb A:1,3,7
6 Vepřové srdce na smetaně, těstoviny A:9,7,10,1
1 Segedínský guláš speciál, houskové knedlíky A:1,3,7,10,12
2 Kuřecí stehno na žampionech, rýže dušená A:1,7
3 Domácí koblihy A:1,3,7

7. 9. Středa

Polévka: Hovězí s kapustou a rýží A:1,9,12
1 Bramb. knedlíky Herkules s uzeným masem, kysané zelí bílé A:1,3,6,7
2 Kuřecí roláda pečená, bramborová kaše A:1,3,7
3 Přírodní kuřecí plátek, dušená zelenina A:1,3,6,7,9,10
4 Vodňanský vepřový plátek, hranolky, zeleninová přízdoba A:1,10,4
5 Špagety po italsku A:1,3,6,7,9,10
6 Bramb. knedlíky Herkules s uzeným masem, dušený špenát A:1,3,6,7
1 Vepřové srdce na smetaně, těstoviny A:1,7,9,10
2 Přírodní kuřecí řízek, bramborová kaše A:1,7
3 Přesnídávková polévka: Boršč, chléb A:1

8. 9. Čtvrtek

Polévka: Gulášová A:1,9
1 Katův šleh, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Rybí filé smažené, bramborová kaše, citron A:1,3,7,4,6
3 Skořicové kroucánky A:1,3,7
4 Přírodní kuřecí řízek, hranolky, zelný salát s kukuřicí A:1,7
5 Fazole chilli, teplá uzenina /jemný párek/ A:1,3,6,7,12
6 Katův šleh, chléb A:1,3,7
1 Bramb. knedlíky Herkules s uzeným masem, kysané zelí bílé A:1,3,6,7
2 Kuřecí roláda pečená, rýže petrželová A:1,3,7
3 Špagety po italsku A:1,3,6,7,9,10

9. 9. Pátek

Polévka: Kmínová s vejcem A:1,9,12,3
1 Hovězí pečeně na žampionech, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Pražské brambory, okurka A:3
3 Houbový jahelník A:1,3,7
4 Vepřový plátek na medu, krokety, mrkvový salát A:6,9,1
5 Řeznický sekaný řízek, brambory vařené A:1,3,7
6 Hovězí pečeně na žampionech, rýže dušená A:1,3,7
1 Katův šleh, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Fazole chilli, teplá uzenina /jemný párek/ A:1,3,6,7,12

12. 9. Pondělí

Polévka: Frankfurtská s párkem a bramborem A:1,9,12,7
1 Hovězí maso na pepři, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Kuřecí kebab, čínské nudle s pórkem A:1,6,3,9
3 Zapečené těstoviny s brokolicí, sýrem a bylinkami A:7,1,3,9,12
4 Guláš z divočáka, bramborové rosties A:1
5 Teplá uzenina /jemný párek/, fazole na kyselo A:1,9,7
6 Hovězí maso na pepři, těstoviny A:1,3
1 Hovězí pečeně na žampionech, rýže dušená A:1,3,7 K
2 Skořicové kroucánky A:1,3,7

13. 9. Úterý

Polévka: Čočková kyselá s brambory A:1,7,9,12
1 Vepřová kýta po cikánsku, houskové knedlíky A:1,10,9,12,3,7
2 Pečené kuřecí stehno, špagety se slaninou A:1,7
3 Nudle se žampiony, okurka A:1,3,10
4 Vepřový řízek Petra Voka, opečené brambory, zelný salát A:1
5 Bramborový závin se špenátem a uzeným masem A:1,3,6,7,12
6 Vepřová kýta po cikánsku, těstoviny A:1,10,9,12
1 Hovězí maso na pepři, těstoviny A:1,3,7
2 Kuřecí kebab, čínské nudle s pórkem A:1,3,6,9
3 Teplá uzenina /jemný párek/, fazole na kyselo A:1,7,9

14. 9. Středa

Polévka: Hovězí s celestýnskými nudlemi A:1,9,12,3,7
1 Uzená vepř. krkovice, omáčka smet. křen, houskové knedlíky A:1,7,3
2 Karbanátek smaž., bramb. kaše maštěná máslem, okurka A:1,6,10,3,8
3 Zeleninový talíř s krabími tyčinkami, rohlík 2 ks A:1,4,7,3
4 Vepřová játra na roštu, hranolky, tatarská omáčka A:3,6,10,7
5 Uherský guláš, chléb A:1
6 Uzená vepř. krkovice, omáčka smet. křen, brambory vařené A:1,7
1 Vepřová kýta po cikánsku, houskové knedlíky A:1,3,6,7,9,10,12
2 Pečené kuřecí stehno, špagety se slaninou A:1,7
3 Kynutý tvarohový závin A:1,3,7

15. 9. Čtvrtek

Polévka: Italská tomatová Co jsme ochutnali na dovolené A:1,9,12
1 Plzeňský guláš, houskové knedlíky A:1,6,3,7
2 Četnická směs, brambory vařené A:1,7
3 Tagliatelle se žamp. a rajč. omáčkou Co jsme ochutnali na dovolené A:1,3,7
4 Florent. kuře s rýží, zel. salát Co jsme ochutnali na dovolené A:7,1,3,10,6,9
5 Opečená klobása, pikantní čočka A:6,1
6 Plzeňský guláš, rýže dušená A:1,6,3
1 Uzená vepř. krkovice, omáčka smet. křen, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Karbanátek smažený, bramborová kaše maštěná máslem A:1,3,6,8,10
3 Uherský guláš, chléb A:1

16. 9. Pátek

Polévka: Uzená s kroupami A:1,9,12
1 Vepřová kýta na paprice, těstoviny A:1,7
2 Čínské nudle s kuřecím masem A:1,3,6,9,10
3 Kynuté knedlíky s povidly A:1,3,7
4 Kuře na kari, hranolky A:3
5 Lečo s klobásou, chléb A:1,3,7
6 Vepřová kýta na paprice, houskové knedlíky A:1,3,7
1 Plzeňský guláš, houskové knedlíky A:1,3,6,7
2 Pečené kuřecí stehno, rýže kari A:7

1 TEPLÁ A CHLAZENÁ JÍDLA
1 MRAŽENÁ JÍDLA

A: ALERGENY
K MOŽNO OBJEDNAT I HOUSKOVÉ KNEDLÍKY

Teplá jídla
+mražená jídla

19. 9. Pondělí

Polévka: Dršťková A:1,9
1 Debrecínský vepřový guláš, těstoviny A:1,3
2 Uzená vepřová krkovice, šoulet A:9,1,7
3 Domácí koláčky, čaj A:1,3,7
4 Kuřecí směs Mexico, kuskus A:3,6,9
5 Vepřové maso v kapustě, brambory vařené A:1
6 Debrecínský vepřový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
1 Vepřová kýta na paprice, těstoviny A:1,3,7 K
2 Čínské nudle s kuřecím masem A:1,3,6,9,10

20. 9. Úterý

Polévka: Špenátová A:1,9,12,7,3
1 Kuře ala kachna, houskové knedlíky, kysané zelí bílé A:7,10,12,1,3
2 Zapečené těstoviny s uzeným masem, okurka A:1,3,7,10
3 Skořicové kroucánky, mléko A:1,3,7
4 Drůbeží játra smažená, brambory vařené, tatarská omáčka A:1,3,7,6,10
5 Pečená vepřová kýta, brambory šťouchané s cibulkou A:1
6 Kuře ala kachna, bramborové knedlíky, kysané zelí bílé A:7,10,12,1,3,6,7
1 Debrecínský vepřový guláš, těstoviny A:1,3
2 Kynutý makový závin A:1,3,7
3 Vepřové maso v kapustě, brambory vařené A:1

21. 9. Středa

Polévka: Zelná s klobásou A:10,12,1,7,9
1 Zabijačkový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Zahradnická sekaná pečeně, bramborová kaše A:1,6,10,3,7
3 Těstovinový salát s tuňákem A:1,3,4
4 Klokaní maso s Chilli Plum, divoká rýže A:6,9,5,1
5 Špagety s vepřovým masem a rajčaty A:1,3,6
6 Zabijačkový guláš, těstoviny A:1,3
1 Kuře ala kachna, bramborové knedlíky, kysané zelí bílé A:1,3,7,10,12 K
2 Zapečené těstoviny s uzeným masem A:1,3,7,10
3 Skořicové kroucánky A:1,3,7

22. 9. Čtvrtek

Polévka: Rajčatová s kapáním A:1,7,3
1 Hamburská vepřová kýta, houskové knedlíky A:10,1,9,7,3
2 Kuřecí steak na pepři, brambory vařené A:1,7
3 Balkánský džuveč ze sóji, houska 2 ks A:1,6
4 Smažený sýr, brambory vařené s máslem, tatarská omáčka A:7,1,3,6,10
5 Vepřová játra na česneku, rýže dušená A:1
6 Hamburská vepřová kýta, těstoviny A:10,1,9,7,3
1 Zabijačkový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Sekaná pečeně, bramborová kaše A:1,3,7,10
3 Špagety s vepřovým masem a rajčaty A:1,3,6

23. 9. Pátek

Polévka: Kmínová s vejcem A:1,9,12,3
1 Vepřová kýta, omáčka žamp. smetanová, houskové knedlíky A:7,1,3
2 Vepřový guláš, těstoviny A:1,3
3 Palačinky se zavařeninou A:1,3,7
4 Přírodní hovězí plátek, hranolky, zeleninová přízdoba A:10
5 Rizoto z vepřového masa, okurka A:10,7
6 Vepřová kýta, omáčka žampionová smetanová, těstoviny A:1,3,7
1 Hamburská vepřová kýta, houskové knedlíky A:1,3,7,9,10
2 Vepřová játra na česneku, rýže dušená A:1

26. 9. Pondělí

Polévka: Brokolicová s osmaženou houskou A:1,9,12,7
1 Vepřové maso na způsob bažanta, rýže dušená A:1
2 Fazole s mletým masem, chléb A:1,6,10,7
3 Zapečené těstoviny s brokolicí, sýrem a bylinkami A:7,1,3,9,12
4 Šuang- Si z hověz. masa /nudličky se zeleninou/, hranolky A:3,10,6,9
5 Maso dvou barev, rýže petrželová A:3,10,6,9,5
6 Vepřové maso na způsob bažanta, houskové knedlíky A:1,3,7
1 Vepřová kýta, omáčka žampionová smetanová, hous. knedlíky A:1,3,7
2 Vepřový guláš, těstoviny A:1,3

27. 9. Úterý

Polévka: Hovězí s noky A:1,3,7,9,12
1 Vídeňský guláš, těstoviny A:1,3
2 Kuře smažené /stehno/, bramborová kaše A:1,3,6,7,12
3 Listové šátečky, čaj A:1,3,7
4 Přírodní vepřový řízek, hranolky, zelný salát s paprikou A:1
5 Vepřová uzená krkovice, čočka na kyselo, okurka A:1
6 Vídeňský guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
1 Vepřové maso na způsob bažanta, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Fazole s mletým masem, chléb A:1,6,7,10
3 Maso dvou barev, rýže dušená A:3,5,6,9,10

28. 9. Středa

STÁTNÍ SVÁTEK

29. 9. Čtvrtek

Polévka: Gulášová A:1,9
1 Vepřové výpečky, houskové knedlíky, dušený špenát A:1,3,7
2 Uzená vepřová krkovice, bramborová kaše maštěná, okurka A:10,7
3 Zeleninové rizoto se sýrem A:9,7,10
4 Kapr pečený na kmíně, brambory vařené, citron A:4,7
5 Kantonské nudle s kuřecím masem A:1,3,10,6,9
6 Vepřové výpečky, houskové knedlíky, kysané zelí bílé A:1,3,7,10,12
1 Vídeňský guláš, těstoviny A:1,3,7 K
2 Listové šátečky A:1,3,7
3 Vepřová uzená krkovice, čočka na kyselo A:1

30. 9. Pátek

Polévka: Hovězí s masem a nudlemi A:1,9,12
1 Kuře na paprice, houskové knedlíky A:1,3,7
2 Drůbeží játra na cibulce, rýže dušená A:1,10,12
3 Kynuté knedlíky s jahodovou náplní a tvarohem A:1,3,7
4 Bramborák s pikantní vepřovou směsí, zelný salát A:1,3,6,7,9,10
5 Bramborový guláš s uzeninou, chléb A:1,6
6 Kuře na paprice, těstoviny A:1,7
1 Vepřové výpečky, houskové knedlíky, dušený špenát A:1,3,7
2 Kantonské nudle s kuřecím masem A:1,3,6,9,10

ZMĚNA JÍDELNÍČKU VYHRAZENA

Dobrou chuť!

VAŘÍME Z ČESKÝCH SUROVIN

Od neštěstí na Dole Pluto uplyne 35 let

Pětatřicet let letos uplyne od jednoho z největších důlních neštěstí v novodobé historii těžby uhlí nejen na severu Čech. Na Dole Pluto II v Louce u Litvínova došlo v roce 1981 k havárii, která si vyžádala 65 lidských životů.

Havárie na Dole Pluto napáchala obrovské škody v hlubině i na povrchu. Foto: Archiv DN

Výbuch uhelného prachu s následným požárem nastal 3. září v 15 hodin 33 minut. Neštěstí si vyžádalo celkem 65 obětí, další čtyři desítky horníků byly zraněny. Výbuchem bylo zasaženo pět kilometrů důlních chodeb a hmotné škody na důlním zařízení a přímé náklady na likvidaci následků havárie byly vyčísleny na více než 50 milionů korun.V době neštěstí pracovala v hlubině více než stovka lidí, nešlo ale pouze o kmenové zaměstnance Dolu Pluto, v podzemí se pohybovala i skupina báňských záchranářů, která likvidovala zápar v jedné z chodeb.

Pomoc přišla rychle

Z dobových materiálů vyplývá, že první silný výbuch uslyšeli na povrchu krátce po půl čtvrté odpoledne, nad těžní věží se zároveň objevil asi patnáctimetrový sloup zvířeného uhelného prachu. Krátce nato následovaly těsně po sobě další tři výbuchy. Záchranné práce začaly prakticky okamžitě jámou B, která byla jediným místem spojení s hlubinou. Právě tudy se zachránili všichni, kdo neštěstí přežili. První dvě čety záchranářů sfáraly na místo neštěstí půl hodiny po výbuchu. Záchranné práce byly velmi komplikované, místo výbuchu bylo silně poškozeno, poslední oběť neštěstí se podařilo vynést na povrch až 11. prosince. Od září 1981 do ledna 1982 bylo na Dole Pluto nasazeno 1 298 záchranářů, kteří odpracovali přes osm tisíc směn a v dýchacích přístrojích strávili více než 13 tisíc hodin.

Vyšetřování s otazníky

Příčiny neštěstí zjišťovala státní vyšetřovací komise. Vyšetřování se táhlo dlouhých sedm let a skončilo pouze konstatováním, že v dole přes veškerá bezpečnostní opatření vybuchl uhelný prach. Z výpovědí pamětníků, které shromáždil Ústav pro studium totalitních režimů, vyplývá, že vyšetřovatelé obžalovali celkem 12 osob z porušení různých povinností. V průběhu vyšetřování několik obviněných zemřelo a proti zbylým obžalovaným bylo po několika letech zastaveno trestní stíhání. Ještě v roce 2000 vyšetřovatel Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) Ilja Pravda žádal státní zastupitelství v Ústí nad Labem, aby případ znovu otevřelo. Podle zjištění úřadu totiž k zastavení trestního stíhání dal tehdejší prokurátor pokyn, aniž viděl spis. Krajské státní zastupitelství však obnovu vyšetřování zamítlo. Důl Pluto II se v roce 1983 připojil k Dolu Kohinoor II jako jeho těžební úsek. V rámci útlumu byl v roce 1995 po 107 letech své existence uzavřen. *(red)*

HISTORICKÉ ŠESTKY

1646: Švédové lstí obsadili hrad Hněvín

Několikrát odtáhli od Mostu s nepořízenou, ale vždy se vrátili znovu. Až roku 1646, tedy vlastně na sklonku třicetileté války, pomohla Švédům získat do té doby nedobytný hrad Hněvín lest. Těžce zkoušené město pak rozhodlo, že hrad zmizí z povrchu, aby už nepřitahoval cizí vojska.

Husitským vojskům hrad Hněvín odolal a dlouhé roky odolával i těm švédským. Konflikt mezi katolíky a protestanty, který začal roku 1618, znamenal pro celé Čechy - a Most nevyjímaje - období obrovské zkázy. A bylo vlastně jedno, která vojska zrovna Mostu velela.

Prvním vojskem, které se v Mostě objevilo, bylo v roce 1631 vojsko saské, které však vyhnala armáda katolického císaře Ferdinanda II. Protestantské vojsko Švédů se poprvé před branami města zastavilo roku 1634, celkem třikrát dorazily menší skupiny vojáků, které vypálily několik vesnic a statků v okolí a zase odtáhly. Na to však císař povolal své vojsko, aby Mostecko chránilo, což ale způsobilo Mostu další problémy. Musel totiž vojáky živit, šatit a zbrojit, a tak si měšťané spíš oddechli, když císařská armáda zase odtáhla. Ovšem ne na dlouho, protože roku 1639 se vrátili Švédové. Měšťané se ukryli i s majetkem na hrad, tehdy zvaný Zámecký hora, a tam přečkali řádění Švédů ve městě. Ti Most vydrancovali a když se jim nepodařilo dobýt hrad, zase odtáhli. Tohle se opakovalo v průběhu války několikrát. Když ale přitáhli Švédové posmé, bylo jich už na třicet tisíc a vládl jim odhodlaný generál Wrangel.

Ten rozmístil okolo hradu děla a po deset dnů ho obléhal. Ačkoliv poškodil hradby, měšťané měli dostatečné zásoby a nevzdávali se. Generál proto použil lest – nabídl Mostečanům příměří s tím, že je nechá volně odejít i s jejich majetkem, a když naoko vyjednával, pustil tajně své vojáky do hradu. Ti se ho zmocnili, hrad byl dobyt a měšťané museli zaplatit vysoké výkupné. Na Hněvíně pak zůstala jen menší švédská posádka, která se však držela zuby nehty. Hrad tak až do konce války drželi švédští protestanti a město pod ním císařští katolíci, aniž by se vzájemně dokázali vyhnat. Švédové nakonec odešli až v říjnu 1649, rok po uzavření Vestfálského míru, a i pro město Most tak konečně skončila nekonečná Třicetiletá válka.

Až generál Carl Gustav Wrangel vyzrál na obyvatele Mostu a obsadil Hněvín.

Znamenala i konec pro samotný hrad nad městem. Rok po odchodu Švédů vyhověl císař Ferdinand III. žádosti mostecký měšťanů na zboření hradu, aby se již nikdy nemohl stát terčem vojenských tažení. Stavební materiál z hradu, jehož bourání skončilo roku 1653, použili Mostečtí na opravu svého města. Více než dvě staletí zůstal kopec nad městem pustý. *(kat)*

Hornická muzea zachraňují cenné stroje

Útlum těžby uhlí i dalších rud vede často k tomu, že se architektonicky hodnotné objekty dolů likvidují a historicky cenné strojní zařízení končí ve šrotu. Naštěstí existuje v Česku několik důlních muzeí, která vysloužilé důlní stroje shromažďují a opatrují. Zajímavé exponáty vystavují například v Podkrušnohoří, na Kladensku a Sokolovsku nebo na Ostravsku.

Elektrický těžní stroj Škoda z roku 1932 v expozici Hornického skanzenu Mayrau ve Vinařicích. Foto: Jiří Chmelenský

Podkrušnohorská sbírka

Podkrušnohorské technické muzeum (www.ptm.cz) v areálu zrušeného dolu Julius III vzniklo v roce 2003 a za pozornost zde stojí zejména původní parní těžní stroj od Böhmische Maschinen Fabrik z roku 1891 umístěný v původní strojovně. Expozice je věnována hlubinnému dobývání uhlí se samostatnou výstavou báňského záchranářství. Na volné ploše se vyjímají rozměrné exponáty z povrchových lomů v okolí. V depozitáři muzea je uložen také kompletní elektrický těžní stroj Škoda z dolu Bihl, kde skončila těžba v roce 1966.

Sokolovské exponáty

V Krásně v areálu bývalého dolu Stannum je zřízena pobočka okresního Muzea Sokolov – Hornické muzeum Krásno (www.omks.cz). Expozice vznikla v roce 1998, kdy byl v bývalé úpravně rud instalován zachráněný parní stroj z roku 1897, vyrobený v Böhmische Maschinen Fabrik Prag. Muzeum jej získalo z likvidovaného hnědouhelného dolu Marie, který skončil v roce 1991. Krásenský areál šachty Stannum patří od roku 1995 mezi kulturní památky ČR a dnes slouží jako přístupný depozitář rozměrné důlní techniky.

Těžní stroje z Kladna

Na Kladensku se důlnímu muzejnictví věnuje Hornický skanzen Mayrau ve Vinařicích, který je pobočkou Sládečkova vlastivědného muzea Kladno (www.mayrau.omk.cz). Důl zde uchovávají ve stavu posledního pracovního dne těžby. Ve strojovnách upoutají pozornost tři těžní stroje. Nejstarší od F. Ringhoffera pochází z roku 1905. Druhým strojem je Ruston Prag systému Koeppe od Maschinenbau Aktien-Gesellschaft. Třetí těžní stroj vyrobila Škoda v roce 1932 a dochoval se včetně regulačního soustrojí. V areálu bývalého dolu Schöller v Libušíně, kde skončili s těžbou v roce 2002, se nachází elektrický těžní stroj z dílny Českomoravská Kolben Daněk z 50. let minulého století. Tento zajímavý exemplář z Kladenska doposud není chráněný.

Nejen torza z Ostravy

Torzo elektrického těžního stroje z dolu Hlubina, jenž přestal těžit v roce 1995, se stalo součástí expozice v kulturním polyfunkčním areálu Dolní oblast Vítkovice na Ostravsku. Z národní kulturní památky dolu Michal v Ostravě (www.dul-michal.cz) se dochoval kompletní těžní stroj Siemens-Schuckert včetně Ward-Leonardova regulačního soustrojí a kompresorů Siemens-Schuckert a Škoda. Na jámě Vrbice jsou jako národní kulturní památky zapsány strojovna a jámová budova s těžní věží. Ve strojovně se dochoval elektrický těžní stroj Škoda z roku 1916 osazený elektromotorem AEG Union Wien a elektrický kompresor Škoda z roku 1913 s elektromotorem Siemens-Schuckert. Před státním podnikem Diamo v Ostravě, odštěpným závodem Odra, u hlavního vstupu ze Sirotčí ulice stojí vřetenový hloubkoměr z elektrického těžního stroje Škoda z dolu Barbora, který dotěžil před 14 lety.

Skončí v muzeu?

Za zvážení by stála možnost zachovat jámové budovy a strojovny obsahující elektrický těžní stroj Škoda na staré jámě Centrum na severu Čech. Tento stroj je unikátní pro své komplikované regulační ústrojí. Jedná se o jeden z nejstarších elektrických těžních strojů Škoda, který by mohl uzavřít reprezentativní řadu dochovaných kompletních těžních strojů této značky, vyrobených ve 20. až 30. letech minulého století.

Připravil Jiří Chmelenský

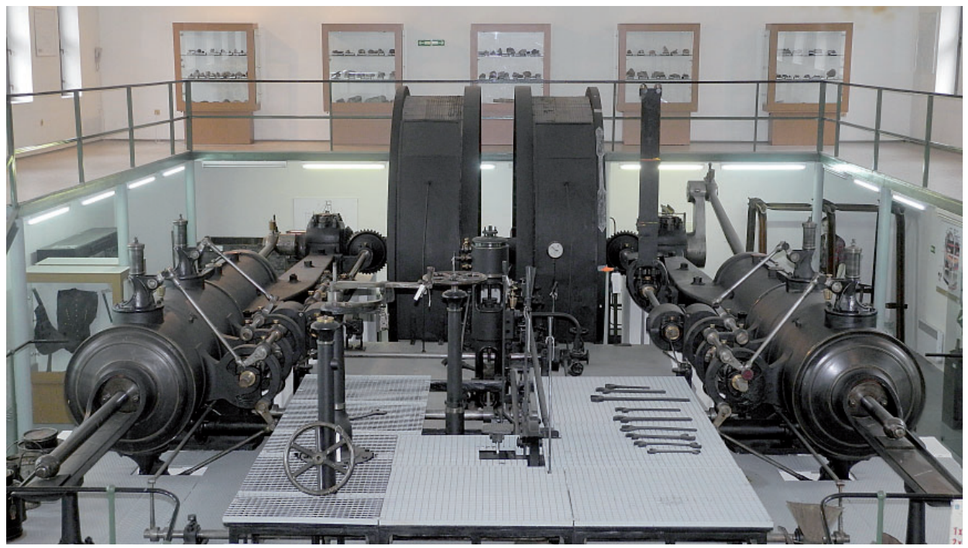

Parní stroj z roku 1897 z hlubinného dolu Marie umístěný v budově bývalé třídírny rud dolu Stannum v Krásně na Sokolovsku. Foto: Jiří Chmelenský

Prezidentští kandidáti se přetahují o horníky

Uhelný a ocelářský průmysl se staly důležitým tématem amerických prezidentských voleb. Donald Trump i Hillary Clintonová potřebují získat co nejvíc voličů v Pensylvánii. Ve státě, který propad v obou těchto odvětvích postihl velmi silně.

Bývalá první dáma Spojených států a kandidátka demokratické strany Hillary Clintonová se zaměřuje hlavně na zaměstnance oceláren. Jejich problémy se údajně budou řešit snáz. Například se připravuje program, který by měl zajistit vznik spousty pracovních míst při výstavbě infrastruktury, dokonce nejvíce od 2. světové války. Nejde ale jen o vznik nových míst pro ty, kdo o práci už přišli, celé odvětví má šanci postavit se na nohy. Spojené státy už nechtějí jen přihlížet nefér praktikám na trhu, které americký ocelářský průmysl poškozují. *„Uhlí je trochu jiný případ, protože si musíme uvědomit, zda máme v současnosti technologii, která umí vyrobit z uhlí čistou energii,“* ptala se v jednom z televizních rozhovorů Clintonová. Zároveň ale slíbila pomoc městům a místům, která se kvůli útlumu těžby dostala do problémů. Řešením má být jejich revitalizace, rozvoj infrastruktury, přechod na nové, moderní výrobní technologie. A jako příklad města, které se dokázalo skvěle vyrovnat se svou industriální minulostí, Clintonová uvádí Pittsburgh.

Trump proti regulacím

Republikánský prezidentský kandidát Donald Trump na druhou stranu na uhlí sází. Už během předvolební kampaně kritizoval prezidenta Obamu a Agenturu pro ochranu životního prostředí za jejich kroky, kterými regulují těžební průmysl, obzvlášť mu vadil nový systém kontrol emisí uhelných elektráren. *„Chci čisté uhlí, které mít budeme a budeme ho mít hodně. Budeme mít úžasný těžební průmysl,“* hlásal během předvolební kampaně. Ačkoli oba prezidentští kandidáti mluví o čistém uhlí, myslí tím hlavně moderní technologie, například zachycování a ukládání CO_2. Jenže ty zatím nedosahují výsledků, které si od nich jejich tvůrci slibovali. Ukázková elektrárna v Mississippi se potýká s problémy, její stavba se prodlužuje a náklady rostou, takže se z ní možná stane jedna z nejdražších elektráren historie. Zástupci uhelného průmyslu poukazují na fakt, že ukládání CO_2 nezískalo od vlády ani zdaleka takovou podporu a pobídky, jaké putovaly do obnovitelných zdrojů.

Zásoby klesají

Sliby politiků jsou však jedna věc, ekonomické prostředí a trh druhá. Jak ocelářský průmysl, tak těžba uhlí jsou závislé i na faktorech, které nedokáže ovlivnit žádná vláda. Na nabídce a poptávce po jejich produktech. Noviny The Morning Call citovaly Johna Deskinse, ředitele úřadu pro ekonomická studia z Univerzity v Západní Virginii, který upozorňoval, že desetiprocentní pokles v těžbě uhlí ve Spojených státech není dán jen poklesem domácí poptávky po uhlí, ale také snižujícími se zásobami v mnoha revírech. *„Je velmi nepravděpodobné, že bychom se v produkci uhlí mohli vrátit na úroveň, jaká byla například v roce 2008,“* řekl Deskins. Podle amerického Ministerstva práce je v uhelném průmyslu zaměstnáno aktuálně kolem 57 600 lidí, v roce 2009 to bylo 84 600. *(red)*

Železniční koridor se v budoucnu stane důležitou spojnicí Ruska s Čínou. Foto: Mining.com

Uhlí v Asii pomůže vlak

Více než 500 kilometrů dlouhý železniční koridor hodlá v následujících letech postavit společnost Aspire kvůli přepravě uhlí.

Mongolská vláda už projekt, který propojí město Erdenet s územím zvaným Ovoot, schválila. Zahrnuje jeden aktivní důl a tři sousední lokality, kde ještě probíhá průzkum na těžbu kvalitního koksovatelného uhlí. Celkově se jedná o území o rozloze 430 kilometrů čtverečních.

Železniční propojení mezi Erdenet a Ovoot je jen první částí železničního koridoru, další úseky propojující města Arts Suuri, Kyzyl a Kuragino budou následovat. Celkem tak bude mít železnice 1 414 kilometrů. Trať mezi Erdenet a Ovoot má podle zástupců těžební společnosti Aspire umožnit mimo jiné míchat uhlí vhodné pro koksování s dalšími druhy z obou těchto oblastí. *„Je pro nás velmi důležité, že trať z Erdenet do Ovoot je považována za klíčovou část železničního propojení mezi Ruskem a Čínou, která povede přes Mongolsko,“* komentoval rozhodnutí mongolské vlády David Paull, ředitel společnosti Aspire.

„Tato část železnice se nyní oficiálně posunula od pouhého zajišťování dodávek z místa s nejkvalitnějšími zásobami koksovatelného uhlí na světě ve strategickou část železniční infrastruktury, která usnadní rozvoj čínského projektu nové Hedvábné stezky a mongolského projektu Stepní obchodní cesty,“ doplnil ředitel. *(red)*

Těžaři shánějí peníze od drobných investorů

Ještě před nedávnem se o crowdfundingu mluvilo v souvislosti s těžbou uhlí jen jako o zajímavosti a spíše utopii.

Dnes už se tento způsob financování, kdy se větší počet jednotlivců „složí“ na zajímavý projekt nebo produkt, stále více skloňuje i v uhelném průmyslu. V časech, kdy těžební společnosti obtížně shánějí kapitál na financování svých projektů, se crowdfunding rozhodly využít některé kanadské těžební firmy. Torontská těžební společnost Klondike Strike Inc. byla jednou z prvních, která se pro crowdfunding rozhodla a vybrala si kanadskou platformu Red Cloud. Ta nabízí těžebním společnostem možnost oslovit poměrně širokou skupinu investorů. Na tento konkrétní projekt mohou přispět minimálně 2 500 kanadskými dolary. Horní hranice příspěvku závisí na tom, jak moc se chce jednotlivec zapojit. Těžební společnosti svým potenciálním investorům nabízejí například podíl ve firmě ve formě akcií.

Registrace na potrálu

Australská online platforma Mineral Intelligence se snaží o něco podobného, jen trochu jiným způsobem. Její zakladatelé chtějí od investorů vybrat půl milionu dolarů prostřednictvím serveru Equitise, aby svůj portál na podporu těžebních společností mohli uvést do života. Mineral Intelligence by umožňovala těžebním společnostem zdarma zaregistrovat své projekty, na něž by se pak od velkého počtu malých investorů získávaly peníze. Investoři by za přístup do databáze projektů museli zaplatit roční poplatek 5 000 dolarů, aby bylo jisté, že se jedná o skutečně vážné zájemce, kteří navíc mají dostatek prostředků na podporu vybraných projektů.

Zda se podobný model prosadí i jinde ve světě, záleží na tom, jak jsou v jednotlivých státech nastavena pravidla pro crowdfunding. Zatímco v Kanadě jsou jasně a striktně dána, například v Austrálii není crowdfunding nijak legislativně ošetřen. Na vybírání peněz od velkého počtu malých investorů hodně sází v poslední době také ve Velké Británii, ale i tady se hraje o pravidla. Zatím jsou někde na půl cesty mezi přísnými kanadskými a velmi benevolentní Austrálií. *(red)*

Repre by si mělo zachovat svou tvář

„Snad každý Mostečan cítí, že bychom Repre měli zrekonstruovat a dát mu smysluplnou náplň,“ myslí si městský architekt Petr Nesládek, který pracuje na tom, aby se tak stalo. Nedávno představil první návrhy na využití budovy v centru Mostu, která po nezdařeném pokusu o prodej opět spadla do městského klína.

Architekt města Mostu Petr Nesládek. Foto: (kat)

Na začátek se musím zeptat - patřil jste mezi odpůrce nebo zastánce zbourání Repre a výstavby nového objektu v centru města?

Kulturní dům sice není příliš starý – z roku 1984, ale pochází z doby, kdy v Čechách vzniklo málo zajímavých objektů, takže architektonickou i urbanistickou hodnotu má. Je součástí promyšleného celku nového centra města, stavěného ala Brasília na zelené louce. Byla by škoda vystavět místo něj komunitním prostorem, který nabízí celou škálu aktivit. Takový je cíl našeho projektu.

Proč nebude v Repre kino? To současné není moc vyhovující...

Z několika důvodů. Stávající zařízení kina je nepoužitelné. Přístup do kinosálu je možný jen přes halu, což není vzhledem k jiným otevíracím dobám kina a knihovny řešitelné. V neposlední řadě, trendem jsou dnes multikina, a nám se více než jeden sál do Repre nevejde, aniž bychom ho radikálně přestavěli. Raději jsme tedy kinosál zahrnuli do provozu knihovny, vznikne v něm atraktivní tříúrovňový prostor. V rámci rekonstrukce ale počítáme s možností menších kinoprojekcí v bývalém Divadélku pod koulí.

Občas v souvislosti s rekonstrukcí létají stovky milionů. Vy jste budovu pečlivě prošel. Jaká je realita? V jakém stavu je Repre?

Chtěli jsme přistoupit k následnému využití zodpovědně, takže jsme zadali celou řadu statických posouzení. Podle výsledků je konstrukce v docela dobré kondici, bude třeba ji jen místy posílit, aby větší zatížení unesla. Vnitřní instalace jsou dožité, do suterénu zatéká, takže je značně narušený. Je tedy třeba počítat s kompletní vnitřní rekonstrukcí, což se samozřejmě promítne do nákladnosti stavby, ale o ceně si zatím netroufnu spekulovat. Bude na ni mít vliv i způsob zateplení obvodového pláště.

Máte už představu, jak to provedete? Před rokem na tomto místě vyšel rozhovor s kunsthistorikem Tomášem Pavlíčkem z ústecké univerzity, který varoval před špatnou rekonstrukcí a říkal, že by snad bylo lepší Repre zbourat než „obouchat a obložit polystyrenem“...

Kdybychom ho nezateplili, dostali bychom se do stejné pasti, v jaké je nyní současná knihovna, prakticky nevytopitelná. Vnitřní zateplení je bohužel neefektivní, a problematické je i případné napojení prosklených konstrukcí, které se vyměnit musí, na stávající kamenné obklady. Počítáme proto s novým opláštěním, ale rozhodně bude naším cílem zachování současného vzhledu, aby základní tvář či barevnost nebyla narušena. Jsou už lepší materiály než polystyren a my rozhodně nepočítáme s žádným nejlevnějším řešením, jakým je natažení probarvené omítky. To bychom dům opravdu deklasovali a pak bych se klonil k názoru pana docenta, že bychom mu rekonstrukcí spíš ublížili.

„Byla by škoda vystavět místo Repre další obchodní centrum, byť by částečně zastávalo i kulturní funkci, a přiznám se, že z výsledku jsem měl obavy.“

Neuvažuje město o vypsání architektonické soutěže na tak významnou zakázku?

Na radnici panuje shoda, že nikoliv. Víme, jakou chceme náplň a víme, že nechceme měnit tvář objektu, takže prostoru pro kreativitu mnoho není. Naším cílem je Repre věrně zrekonstruovat a doplnit tak, aby mohlo sloužit novým účelům. Mezi to patří bohužel i zmiňované zateplení, dále vyřešení nouzové evakuace, bezbariérovosti a oddělení provozu knihovny od sálu. Z těchto důvodů budeme muset vybudovat nové komunikační přístupové jádro do třetího podlaží. Navrhuji celoprosklený objekt, aby ve dne propouštěl světlo a co nejméně zaclonil původní budovu, a v noci svítil – krystal, který přitáhne pozornost k akci na sále či divadle. Nové cesty by navíc měly usnadnit průchodnost objektu.

„Počítáme s novým opláštěním, ale rozhodně bude naším cílem zachování současného vzhledu, aby základní tvář či barevnost nebyla narušena.“

Co s bazénky okolo domu? Byly zdrojem častých problémů, ale na druhou stranu samoúčelné nebyly a posezení nad vodní hladinou bylo příjemné...

Architektonický záměr zrcadlení hmoty, vynesené do výšky, byl zajímavý, ale v praxi úplně nefungoval. Problém s údržbou vody by snad byl ještě technicky zvládnutelný, ale co s bazény mimo sezonu? Musí se vypustit a zbude jen betonová plocha. Určitě do parteru chceme prvek vody dostat, ale v menší formě trysek a gejzírů uprostřed zelených ploch, neboť i ty pomáhají mikroklimatu kolem objektu. A stejně jako zeleň patří před takový významný objekt nějaká monumentální plastika, která bude pomyslnou třešničkou na dortu.

A kdy budeme mít dort?

Předpokládám, že až budou hotová všechna posouzení základů a statiky, vypíšeme během příštího roku soutěž na zhotovitele projektové dokumentace. Reálný termín zahájení stavby vidím v roce 2019, možná na přelomu 2018-19. Příprava se může zdát dlouhá, ale nechceme ji podcenit, abychom v průběhu rekonstrukce nestáhli před neřešitelnými problémy. *(kat)*

Repre Most

Hornický spolkový dům nebo-li Repre ve starém Mostě, dokončený v prosinci roku 1923, byl stržen v roce 1980 a o čtyři roky později byl zprovozněn nový „Oblastní dům kultury horníků a energetiků“ s obrovským sálem, několika restauracemi, divadlem, kinem a dominantním planetáriem. Po roce 1989 Repre nejprve provozovalo město Most, později ho pronajalo soukromému podnikateli a nakonec prodalo za 28 milionů firmě Crestyl, která místo něj chtěla postavit za více než miliardu korun nové obchodní a zábavní centrum. Z jejích plánů sešlo a firma se rozhodla objekt vrátit. Na konci roku 2015 navíc označil rozhodčí soud kupní smlouvu za neplatnou a Repre se vrátilo zpět do majetku města Mostu.

DEN HORNÍKŮ

9. 9. 2016

HIPODROM

13.15 - 01.15	Autobusová kyvadlová přeprava Most – Hipodrom
14.00 - 20.30	Program – dětské centrum
15.00 - 21.45	Program – hlavní pódium, VIP místnost
21.20 - 01.00	Večerní program v párty stanu, ve VIP a restauraci

HLAVNÍ PODIUM

15.00 - 15.45	Vlasta Vébr – program pro děti
16.00 - 16.50	skupina Vizír s Evou Matějovskou
17.15 - 18.00	Beatles revival
18.30 - 19.15	Olga Lounová s kapelou
20.00 - 21.20	Petra Janů s kapelou

VEČERNÍ PROGRAM

21.20 - 01.00	Restaurace – Kamuflage
21.20 - 01.00	VIP místnost – DJ Schauer
21.20 - 01.00	Párty stan – Promile

DĚTSKÉ CENTRUM

14.00 - 20.30	Hornická pouť
15.30 - 17.30	Jízdy na koních

ODPOLEDNÍ PROGRAM

15.00 - 18.00	VIP místnost - živě - Mostečanka

JÍZDNÍ ŘÁD AUTOBUSOVÉ DOPRAVY

CHOMUTOV - SMĚR - HIPODROM MOST

Chomutov, Březenecká (park. u Penny)	14.15	14.30	14.45	19.00
Jirkov, Horník (zastávka trolejbusu)	14.25	14.40	14.55	19.10
Hipodrom Most	14.45	15.00	15.15	19.30

HIPODROM MOST - SMĚR - CHOMUTOV

Hipodrom Most	18.00	21.00	22.15	24.00
Jirkov, Horník (zastávka trolejbusu)	18.20	21.20	22.35	24.20
Chomutov, Březenecká (park. u Penny)	18.30	21.30	22.45	24.30

MOST - SMĚR - HIPODROM - A ZPĚT

od 13.15 do 01.15 - zajištěna kyvadlová doprava (zastávka u bývalé „RYBÁRNY“)

SOO CCG Sdružení zaměstnavatelských organizací Czech Coal Group

Severní energetická

Vršanská uhelná

Coal Services

Ransomware – další hrozba z internetu

Na internetu číhají na běžné uživatele nejrůznější hrozby. Aktuálně se šíří další vlna takzvaného Ransomware. Nejde přitom o planý poplach, během jediného týdne na přelomu července a srpna evidovali technici společnosti Infotea tři případy napadení firemních počítačů.

Ransomware je virus, který vám v počítači zašifruje všechny soubory a domáhá se platby výměnou za odemčení. Můžete si být ale téměř na sto procent jistí, že o svá data přijdete. Včetně archivu pošty, certifikátů, a to nejen ve svém počítači, ale i ve sdílených složkách.
Virus se šíří ze zavirovaných internetových stránek i prostřednictvím e-mailů. Neustále mění svůj kód, aby jeho detekce antivirovými programy byla co nejobtížnější. Tato vlastnost, které se říká polymorfizmus, není v principu nic nového. V podstatě umožňuje autorům viru být vždy o krok napřed před tvůrci antivirových programů.
Všichni významní dodavatelé antivirových řešení Ransomware samozřejmě znají a všichni musí neustále dohánět vývoj, jak se objevují jeho nové varianty. Stále tedy platí to, na co výrobci i odborníci na výpočetní technologie soustavně upozorňují. Ani když máte nejmodernější a nejaktuálnější antivirový program, nejste nikdy stoprocentně chráněni před všemi hrozbami z internetu. A nelze se tedy nikdy úplně spoléhat na to, že vám nehrozí nebezpečí.
Univerzální radou pro všechny uživatele je být obezřetný při brouzdání internetem a hlavně pečlivě zálohovat svá data. Vyhnout se pochybným stránkám, zejména těm, které nabízejí „bezplatné“ cracky na komerční software, různá zábavná videa a podobně. Nelegální instalace těchto programů je navíc trestná a je rovněž hrubým porušením pracovní kázně. Nejlepším řešením je vyhnout se instalaci takových programů a raději zvolit, byť funkčně omezenější, ale volně dostupný ekvivalent.
Podobnou univerzální radou, kterou se však stále mnozí odmítají řídit, je neotevírat přílohy z neznámých zdrojů (a týká se to i příloh souborů word, excel a podobně). A obezřetnost je na místě i v případě zpráv od kamarádů, kolegů a známých. Jejich poštovní schránky mohou být také napadeny, nebo může jít o podvrženou zprávu, která se jen tváří, že je od vašeho známého. Dokonce vám může nevědomky nakažený soubor přeposlat sám kolega. Takové zprávy je nejlepší rovnou smazat bez náhledu do přílohy.

Zálohování ochrání nejlépe

Pravidelné zálohování dat v počítači je nejen praktické, ale je také tou nejlepší ochranou před případným napadením. Samozřejmostí by ale mělo být, aby disk, na který svá data zálohujete, nebyl trvale připojen k počítači.
Nejlepším řešením je při zálohování dodržovat takzvané „Pravidlo 3-2-1“. To znamená mít data uložená alespoň třikrát za použití dvou různých technologií, přičemž jednu kopii byste měli mít uloženou na jiném místě než dvě ostatní.
Pokud používáte firemní počítač, počítejte s tím, že nedílnou součástí ochrany je také nastavení a důsledné vyžadování systémové bezpečnostní politiky. Jde zejména o:

- používání kvalitního a aktuálního antiviru
- důsledné používání neprivilegovaného uživatelského účtu (tedy takového, pod kterým není možné instalovat programy a modifikovat nastavení počítače)
- důsledné provádění bezpečnostních aktualizací systému a aplikací. To znamená pravidelně instalovat, nejlépe automaticky, všechny bezpečnostní aktualizace, nejen ty pro systém Windows, ale i pro další aplikace a programy, například Javu či Adobe Flash, které jsou v podstatě ve všech firemních počítačích
- na rozhraní do internetu používat bezpečnostní bránu, která zabezpečuje veškerý internetový provoz dovnitř i ven z firemní sítě, včetně elektronické pošty
- přístup do firemní sítě povolit pouze ze služebních počítačů, které se řídí touto bezpečnostní politikou. Jedná se jak o vzdálený přístup přes VPN, tak o kontrolu lokálně připojených zařízení do sítě

Nebezpečí číhá úplně všude

Na to, že internetové připojení je dnes prakticky všude kolem nás, jsme si už zvykli. Mnohdy si ale neuvědomujeme, že právě veřejné wifi mohou být tím místem, kudy se do počítače dostane virus.

Mnozí z těch, kdo si práci nosí domů ve firemním notebooku, možná ani neví, jak riskují, když se připojí k veřejné síti v kavárně nebo v parku na lavičce. A nákazu můžeme přinést do firmy i z domova. V domácích počítačích většinou nedodržujeme žádnou systémovou bezpečnostní politiku. Každý uživatel má takzvaný administrátorský přístup a domácí síť nechrání žádná bezpečnostní brána. Není divu, že ve společnostech, kde je povolený přístup z domácích počítačů do firemní sítě, je riziko napadení velmi vysoké.
Ani ti, kdo si myslí, že počítače už jsou minulostí a světu vládnou chytré telefony, by si neměli být úplně jistí, že jim nic nehrozí. S rozvojem mobility se dá velmi brzy předpokládat, že se tyto škodlivé programy rozšíří i na mobilní platformy - chytré telefony a tablety. *(red)*

Všechny problémy s počítači vyřeší helpdesk

Společně se slučováním skupin Czech Coal a Severní energetická dochází také ke sjednocení kontaktního místa, kam všichni uživatelé mohou hlásit své požadavky z oblasti IT. Od srpna je tímto kontaktním místem helpdesk společnosti Infotea.
Veškeré požadavky na řešení záležitostí v oblasti IT (tedy počítačů, telefonů, tiskáren a podobně) od srpna zajišťují pracovníci společnosti Infotea na níže uvedených kontaktech. Specialisté společnosti Infotea následně zajistí jejich řešení, ať už vlastními silami nebo předáním společnostem NESS, Sev.en, 7EC, Důl Kohinoor či jiným spolupracujícím subjektům. Helpdesk Infotea je zaměstnancům všech společností k dispozici v pracovních dnech od 6:00 do 15:00 hodin, pro neodkladné řešení kritických poruch mohou oprávněné osoby (například dispečeři) mimo pracovní dobu využívat takzvaný pohotovostní telefon.

Typ kontaktu	Komunikační kanál	Kontakt
Primární v pracovní dny 6-15 hodin Mimo pracovní dobu záznamník	Telefon – z Mostu	8888
	Telefon – z Prahy	38888
	Telefon – z Chvaletic	01726038888
	Telefon – z mobilu	98888
Záložní	E-mail	helpdesk@infotea.cz
Záložní	WWW	helpdesk.infotea.cz

Kam vyrazit za kulturou v měsíci září

KULTURNÍ TIPY

MOSTECKO a CHOMUTOVSKO

■ **1. 9. - Promenádní koncert.** Závěrečný promenádní koncert v podání Klubu sólistů Mostečanky. Představí se také dětský pěvecký sbor Korálek. Schodiště před hlavním vchodem do Městského divadla v Mostě, začátek v 15:30 hod.

■ **2. 9. - Uctění památky důlního neštěstí na dole Pluto II.** Pietní akt se uskuteční u pomníku důlní katastrofy v Litvínově v 15:30 hod.

■ **2. 9. – Setkání Švermováků.** Bývalí kolegové z Dolu Jan Šverma opět po roce zaplní sportovní areál ve Strupčicích. Chybět nebude kulturní program, k tanci a poslechu bude hrát hudba. Začátek akce je naplánován na 14:00 hodin.

■ **3. 9. – Mistrovství ČR ve vaření svíčkové.** Zámek Červený Hrádek opět hostí oblíbenou akci, která začne už v 10:00 hod. výstavou zahrádkářů, ve 13:00 hod. vystoupí Jožka Šmukař s cimbálovkou. Ve 14:00 hod. odstartuje soutěž o nejlepší svíčkovou s porotci Míšou Noskovou, Jitkou Smutnou Marianem Vojtkem a Mário Kubcem. Moderátorem je Martin Zounar. Během odpoledne vystoupí na nádvoří Cirkus žebřík, připravena je i soutěž v pojídání knedlíků a v 17:00 hod. vystoupí Honza Vyčítal s Greenhorns. Vstupné 20 Kč.

■ **3. 9. – Petr Kalandra Memory Band v Korozlukách.** Po roce se na zámek v Korozlukách vrací oblíbená mostecká kapela. Jako hosté tentokrát vystoupí Roman Dragoun, Oskar Petr & Friends, Dva a půl chlapa, Urban Turban a Cumbal. Začátek v 18:00 hodin, vstupné 150 Kč.

■ **3. 9. - Obrnické slavnosti.** Na návštěvníky jubilejního desátého ročníku akce bude čekat moderátor Petr Martinák, vystoupí Marcel Zmožek, Davide Mattioli, Lucie revival, Železný Zekon a HOLKI. Připraveny budou skluzavka, nafukovací hrad, kolotoče, koně, segway a další atrakce. Začátek od 13:00 hod. na starém fotbalovém hřišti.

■ **3. 9. - Rock sobota u Kosmosu.** V prostoru před kinem Kosmos v Mostě se návštěvníkům představí Divadlo rozmanitostí, Maniac, Bourbon Acoustic, Cumbal, připraveny jsou dětské atrakce, ochutnávka piva, občerstvení, ohňostroj. Vstup zdarma, začátek od 15:00 hod.

■ **7. 9. - Divadelní vinobraní.** Prostory před Městským divadlem v Mostě budou odpoledne opět patřit oblíbené akci, tentokrát pod hlavičkou oslav 700. výročí narození Karla IV.

■ **7. 9. – Pomezí.** V hotelu Cascade je nachystán další taneční večer pro seniory tentokrát se skupinou Pomezí. Od 16:00 do 19:00 hodin, vstup zdarma.

■ **10. 9. – Jirkovská hornická pouť.** Na třech scénách v Jirkově se během celého odpoledne vystřídá řada umělců. Na náměstí Dr. Edvarda Beneše odstartuje program ve 13:00 dechovka Veselí muzikanti, v 15:00 bude vrcholem odpoledne vystoupení Ivana Mládka a Banjo bandu a předání tradiční Ceny Jirky. Těšit se můžete i na Davida Krause s kapelou, Špejbl's Helpers (Tribute to AC/DC) nebo Michala Hrůzu. V restauraci Shamrock u autobusového nádraží začíná program ve 13:30 hod. vystoupením kapely Neřež. Každoročně je návštěvníkům k dispozici také pódium v Kostelní ulici.

■ **10. 9. – Ukončení letní sezony.** Sportovní areál ve Strupčicích opět zakončí letní sezonu s reprodukovanou hudbou, pečeným seletem i světelnou stagí.

■ **17. 9. - Bacha na Šporcla.** Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě hostí jednoho z nejznámějších českých houslistů Pavla Šporcla. Kromě něj vystoupí jako hosté Eva Strejcová a varhaník Radek Turčáni. Začátek od 18:00 hod. Vstupenky v hodnotě 500, 300 a 200 Kč (v den konání 550, 350 a 250 Kč) je možné zakoupit v pokladně kostela každý den kromě pondělí od 9 do 16:30 hod.

■ **24. 9. - Čekání na příchod jeho Milosti Karla - Živé obrazy.** Originální prohlídky Oblastního muzea v Mostě ve stylu populárních živých obrazů vás zanesou o několik století zpátky do historie. Potkáte nejen služebnictvo, majitele panství, dobové zbrojnoše, královnu Elišku Přemyslovnu, ale také největšího z Čechů Karla IV. s věrným druhem Buškem z Velhartic. Od 10:00 do 16:00 hod., prohlídky pro maximálně třicetičlenné skupiny každou půlhodinu.

■ **24. 9. – První ročník koštu slivovice, pálenek a ovocných destilátů.** Ochutnávky vzorků, ukázky sokolnictví a řezbářství, program pro děti i trh nabídne areál zimního stadionu v Želenicích od 13:00 hodin.

■ **29. 9. – Kučlín.** Oblastní muzeum v Mostě připravilo výstavu zkamenělin z významné paleontologické lokality období třetihor u Bíliny. Prezentovány jsou mimo jiné i pozůstatky nejstaršího obojživelníka a obratlovce nalezené na území České republiky. Vernisáž v 17:00 hod., výstava potrvá do 31. prosince.

PARDUBICKO

■ **2. 9. - Hurá do školy - Divadélko Malé Bo.** V Domě kultury Chvaletice – Kulisárně si děti s Radkem a Šárkou zahrají dvě pohádky: O Červené Karkulce a O zatoulaných písmenkách. Rozloučí se se školičkou, poznají slabikář a hurá do školy. Začátek v 17:00 hod., vstupné 50 Kč

■ **7. 9. - Koncert kapely Povodeň.** Vystoupení přeloučské rockové kapely začne na tamním Masarykově náměstí v 19:00 hod. Vstup zdarma.

■ **8. 9. - Koncert na schodech - Royal Dixieland Jazz Band.** Koncert kutnohorské kapely, která má v repertoáru především tradiční dixielandové písničky. Před DK Chvaletice od 17:00 hod. Zdarma.

■ **16. 9. - Divadélko Kůzle - Potrestaná lakota.** Ve vesnici Podpěšín je chalup jako máku. Nás však budou zajímat jen dvě. Ta šišatá, která patří Petrovi a ta Zorčina, co je tak bohatě zdobená. Mezi Zorkou a Petrem je sice rozdíl, on je chudý, ona bohatá, avšak jsou z jedné vesnice a musejí se spolu naučit vyjít. DK Chvaletice – Kulisárna, od 17:00 hod. Vstupné 50 Kč.

■ **29. 9. - Manželský čtyřúhelník.** Divadelní představení. Hrají: Dana Homolová, Michaela Badinková, Daniel Rous, Martin Kraus. Kino Přelouč od 19:00 hod. Vstupné 180 Kč.

VZPOMÍNKA

Třetí výročí uplyne 5. září od doby, co nás ve věku nedožitých 55 let navždy opustila naše milá maminka, manželka a kolegyně paní **Hanka Beranová.**
Stále zůstáváš v našich srdcích! Vzpomínají manžel a syn Vladimírové a kolektiv ekonomického útvaru VUAS.
Kdo jste Hanku znali, věnujte jí společně s námi tichou vzpomínku.

NAROZENINY

Životní jubilea zaměstnanců Czech Coal Power. Vedení společnosti jim přeje hodně zdraví a pracovních úspěchů do dalších let.

13. září
Jiří Rychvalský – řidič silničních motorových vozidel

24. září
Petr Eliáš – řidič dozeru

30. září
Ivana Schulzová – skladník

PODĚKOVÁNÍ

Jana Gažůrová ze srdce děkuje všem zúčastněným a kamarádům z úseku uhlí za vyjádřenou soustrast a krásné květinové dary na posledním rozloučení s jejím drahým manželem **Janem Gažůrem.**

Výherci křížovky ze Sev.eNovin

Tajenka ze Sev.eNovin č. 7 zněla: Kdo nemá ideály, idealizuje si, co má. Výhru získávají: **Václav Svoboda – Most; Lenka Kopřivová – ÚU Komořany; Věra Břízová – Havlíčkův Brod.**

	SBÍRKY ZAJÍMAVÝCH PŘEDMĚTŮ	VIDĚT		KŘOVÍ	ZAKVIČENÍ VEPŘE	VÝSLEDEK SPORTOVNÍHO ZÁPASU		AFGHÁN. TISKOVÁ AGENTÚRA	INICIÁLY BÁSN. KLÁŠTEREC KÉHO	POSTAVA OPERY: MÉHUL - JOSEF A JEHO BRATŘI		ODHALITI	CIZOPASNÁ HOUBA	ZKRATKA AMER. STÁTU (ALABAMA)
SPZ PLZEŇ SEVER			SLOŽKA				MAĎARSKÉ SÍDLO / ANGL. ZBOŽŇOVAT				RUSKÁ ŘEKA			
KNIŽNÍ ZKRATKA			DĚTSKÁ BÁSNIČKA / BODÁKOVÝ ÚTOK								ÚDOLÍ (BÁSN) / RUSKY RÁNO			
NEOBLEČENÍ					OSLAVNÁ BÁSEŇ / PŘÍTOMNOST				DALEKOHLED (OBECNĚ) / ZAMETATI					NESOUHLAS
NÁŠ PRÁVNÍK				ZKR. ÚSTŘEDNÍ RADY ODBORŮ / SLOVEN. NÁRODNÍ POVSTÁNÍ				EGYPTSKÝ BÁSNÍK / FR. ŘEKA						
Tajenka (1.část)														
OTOČNÉ JEVIŠTĚ						ZVÝŠENÝ TÓN / PRUDKÝ				JIHOČESKÉ SÍDLO / KLADNÉ ELEKTRODY				
ŘÍMSKY 4			TIŠÍCÍ CITOSLOVCE / DRUH LYRICKÉ BÁSNĚ				ZNAČKA VYSAVAČŮ / DOMÁCKY KLEOPATRA				JMÉNO PĚVCE ŽIDKA / ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA			
OBYVATEL KÁRIE				ÚDER ROHY / NA TOTO MÍSTO				SAORA / SPZ AVELLINO (ITÁLIE)				OTEC BOHŮ UGARITSKÉHO PANTEONU / NOSIČ (ANATOM.)		
ZNAČKA SÝRA					JAKO PODLE / JMÉNO HERCE VENTURY				PROVOLÁVÁNÍ SLÁVY / PLANETKA					
	CVIK	Tajenka (2.část) / OMAMNÁ DROGA ROSTLINNÉHO PŮVODU											TÝKAJÍCÍ SE ŘECKÉ ANTIKY	MPZ KEMPEN-KREFELD (NĚMECKO)
SEDMÁ ČÁST CELKU								SPZ VYŠKOV / PRÁVO ODPORU			SÍDLO V JIŽNÍM VIETNAMU / TROJICE (KNIŽNĚ)			
LÉTAJÍCÍ TALÍŘ				PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY / INIC. HERCE JELÍNKA			ZN. VOLTAMPÉRU / POČÁTEČNÍ FÁZE METEORU			OBRNĚNÉ VOZIDLO / BUJARÝ				
SPZ NEUSS (NĚMECKO)			SPZ ROSENHEIM (NĚMECKO) / CELOSVĚTOVÁ ORGANISACE V NEW YORKU			SPZ DUBLINU (VELKÁ BRITÁNIE) / VÝLET TURISTŮ			VLAS / OBVAZ					PODNIK V PARDUBICÍCH
	VÝDOJ / NĚM. VÝCHOD				OTCOVÉ / MEZIN. ZKRATKA SOUHVĚZDÍ SÍŤ							ANGL. ONO / ZN. DRACHMY		
AMERICKÁ DRUŽICE				Tajenka (3.část) / OZNAČENÍ PORTUGALSKÝCH LETADEL							ŘÍMSKÝCH 605 / JUGOSLÁVSKÁ ŘEKA			
ANGL. UPŘÍMNÝ								VÝŠIVKA						
OZNAČENÍ LETADEL KONGO BRAZAWILLE			ČÁST HLINSKA V ČECHÁCH					NÁŠ HEREC				SLOVEN. POLNÍ MÍRA		

V tajence vyluštíte motto. Správné znění tajenky z červencových DN: Klíč k budoucnosti často leží v minulosti. Výhru získávají: **Václav Kameník,** Jirkov; **David Schneider**, Most; **Milena Hrdinová,** Most. Vyluštěnou tajenku můžete zasílat na adresu: Vršanská uhelná a.s., redakce Důlní noviny, V. Řezáče 315, 434 67 Most nebo e-mailem: dulni.noviny@vuas.cz. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce. Uveďte přesnou adresu pro případné doručení výhry.

Malíři opět po roce obsadili okolí Benediktu

Už poosmé se na mosteckém Benediktu také díky podpoře Vršanské uhelné konalo malířské sympozium. Letošní ročník měl podtitul Mladí a neklidní, protože týden v Mostě trávilo sedm mladých talentovaných výtvarníků, převážně z pražské Akademie výtvarných umění. Ty doplnila trojice umělců známá už z předchozích ročníků. Doris Tesárková Oplová, Roman Křelina a Josef Zedník ale působili především v roli mentorů a pod jejich dohledem si mohli své malířské umění několikrát vyzkoušet i návštěvníci Benediktu. Sympozium doprovodila řada akcí. Malíři zavítali na Uhelné safari nebo absolvovali už tradiční vycházku po Mostě s historikem a teoretikem umění Tomášem Pavlíčkem. Své kolegy přijeli na Benedikt podpořit výtvarníci Vladimír Franz a Miroslav Rovenský. Na závěrečné vernisáži uměleckých děl, která vznikla během sympozia, si zájemci mohli v aukci koupit vystavené obrazy.

Každý ročník sympozia končí vernisáží prací, které vznikly během nabitého malířského týdne. Kdo měl zájem, mohl si je i koupit. Foto: (pim)

Vyzkoušet si své malířské dovednosti mohl skutečně každý na několika výtvarných workshopech. Amatérským malířům radila třeba Doris Tesárková Oplová. Foto: (pim)

Roman Křelina byl jedním z trojice výtvarníků, kteří na malířské sympozium na Benedikt jezdí pravidelně, zúčastnil se všech osmi ročníků. Foto: (pim)

Podobně jako loni se výtvarníci sešli na Hněvíně s historikem a teoretikem umění Tomášem Pavlíčkem, který vyprávěl o historii a architektuře Mostu. Foto: (pim)

Každý z výtvarníků hledal inspiraci jinde. Petra Grubera zaujalo okolí Benediktu natolik, že ho zachytil na většině obrazů. Foto: (pim)

Důlní noviny – vydává Vršanská uhelná a.s., V. Řezáče 315, 434 67 Most, IČ 28678010. Určeno pro vnitroakciovou potřebu. Registrační číslo MK ČR E 11596. Měsíčník, vychází v nákladu 7 000 kusů.
Redakce DN: V. Řezáče 315, 434 67 Most, e-mail: dulni.noviny@vuas.cz. Grafická úprava a tisk: RAPRINT, s.r.o., Čepirohy 56, 434 01 Most